

[Undervisningsministeren]

Formålet med fremsættelsen af disse to sammenhængende lovforslag er først og fremmest at ligestille uddannelsen af lærere i håndarbejde og hermed beslægtede fag inden for undervisningen af unge og voksne med uddannelserne af lærere til folkeskolen, af børnehave- og fritidspædagoger og af husholdningslærere.

Uddannelsen foreslås tilrettelagt på tilsvarende måde som disse andre læreruddannelser samtidig med, at uddannelsens kulturelle og pædagogiske fagområder søges udviklet og styrket. Det er vigtigt, at håndarbejds lærerne gennem deres virksomhed inden for fritidsundervisning bliver i stand til at bibringe eleverne evnen til at vurdere håndværksmæssig kvalitet og får mulighed for at bevare og videreudvikle en kulturarv inden for håndarbejdet og andre beslægtede fag.

En række institutioner, organisationer, råd m. fl., der berøres af den foreslåede lovgivning, har haft lejlighed til at udtale sig over et udkast til lovforslag. Udtalelserne har overvejende været positive. Dog er der fra flere sider blevet givet udtryk for ønsket om en forlængelse af uddannelsen til 3 år.

Det er blevet fremhævet, at det er af stor betydning, at læreruddannelser sigtende på manuelle fag nu bliver taget op. For de mange såkaldte uddannelsesfremmede er netop disse fag ofte deres første og somme tider eneste berøring med uddannelsessystemet efter skolegangen, og det er vigtigt, at de studerende, der uddanner sig til lærer i håndarbejde m. v., gennem deres uddannelse inspireres til en undervisning, der strækker sig videre end til de praktiske sider. Betydningen af uddannelsens foreslåede kulturelle, samfundsmæssige og pædagogiske elementer understreges.

Jeg kan fuldt ud tilslutte mig denne opfattelse, og der er i lovforslaget lagt vægt på læreruddannelsens alsidighed og bredde.

Vi står her over for en uddannelse, der – bortset fra inden for husflidsfagene – i langt overvejende grad søges af kvinder, og det vil derfor gennem etableringen af uddannelsen som en egentlig læreruddannelse være muligt at give kvinder tilbud om en kortere videregående uddannelse, således at de studerende kan betragte deres uddannelse som ligeværdig med andre læreruddannelser.

Når man ser på uddannelsen og dens placering i de øvrige nordiske lande, hvor der er

en lang tradition for egentlige formaliserede læreruddannelser i håndarbejds- og husflidsfagene på linie med uddannelserne til undervisning i andre fag, kan det ikke undre, at der fra mange sider er blevet lagt vægt på, at uddannelsen her i landet nu formaliseres og ligestilles med andre læreruddannelser. Der er som bilag til bemærkningerne til lovforslaget optaget en kort redegørelse for uddannelsen i de øvrige nordiske lande.

Den ligestilling, der tilsigtes ved lovforslagene, går ikke blot på uddannelsens tilrettelæggelse, men også på det økonomiske. I dag foregår uddannelsen af håndarbejds lærere på en række forskellige institutioner spændende fra husholdningsskoler til institutioner, der stort set svarer til seminarierne for de øvrige læreruddannelser, og de studerendes økonomiske forhold udviser derfor – som uddannelserne – store forskelle.

De studerende vil under den foreslåede uddannelse blive støtteberettigede efter reglerne om Statens Uddannelsesstøtte, og uddannelsen vil efter forslaget til ændring af seminaristøtteloven blive vederlagsfri, idet de private, selvejende håndarbejdsseminarier optages i loven med heraf følgende 100 pct. dækning af driften.

Ved forslaget til uddannelseslov tilsigtes ikke nogen udvidelse af den nuværende uddannelseskapacitet, der er på ca. 175 studerende årligt.

Merudgifterne ved gennemførelsen af den foreslåede lovgivning er anslået til 3,1 mill. kr.

Idet jeg i øvrigt henviser til lovforslagene med tilhørende bemærkninger, tillader jeg mig at anbefale forslagene til hurtig og velvillig behandling i det høje ting.

Socialministeren (Erling Jensen):

Herved tillader jeg mig for det høje ting at fremsætte:

Forslag til lov for Færøerne om dagpenge ved sygdom eller fødsel.

(Lovforslag nr. L 69).

Med dette forslag er der tale om et helt nyt lovgivningsområde for Færøerne. Lønarbejdere, der bliver syge, har i dag kun mulighed for at få hjælp i trangstiltælde efter den færøske forsorgslov. Herudover er der efter anordning for Færøerne om forsikring mod

[Socialministeren]

følger af ulykkestilfælde i visse tilfælde mulighed for at få dagpenge.

På baggrund heraf stiller regeringen nu forslag om en dagpengeordning på Færøerne. Den foreslåede dagpengeordning er meget forskellig fra den danske dagpengeordning både i relation til personkreds og varighedsbegrænsning, herunder karenstage. Forslaget har derimod flere lighedstræk med den tidligere gældende dagpengeordning efter sygeforsikringsloven, hvor den obligatoriske ordning kun omfattede lønarbejdere uden løn under sygdom, og hvor selvstændige og husmødre kun havde adgang til dagpenge på grundlag af en frivillig sikring.

Med dette forslag om en dagpengeordning vil en meget væsentlig mangel ved det nuværende færøske sikringssystem være afhjulpel.

Efter lovforslaget kan dagpenge udbetales til lønmodtagere, der ikke får løn under sygdom eller fødsel. Dagpengene skal endvidere ydes efter de samme regler, uanset om årsagen til indtægtsstab skyldes sygdom, en ulykke på arbejdspladsen eller fødsel. Herudover kan det færøske landsstyre fastsætte nærmere regler om udbetaling af dagpenge til andre personer. Der tænkes især på personer, der efter deres ansættelsesforhold har ret til løn under sygdom eller fødsel, men hvor arbejdsgiveren undlader at opfylde sin pligt til at udbetale løn.

Der er endvidere efter forslaget åbnet mulighed for, at der administrativt kan fastsættes regler om, at forvaltningen kan udbetale supplerende dagpenge til kvindelige funktionærer, der får udbetalt halv løn under fravær på grund af barsel.

For selvstændige erhvervsdrivende og husmødre er der mulighed for frivilligt at sikre sig dagpenge i tilfælde af sygdom, tilskadekomst eller fødsel. Disse sikringsordninger foreslås udformet således, at det offentlige dækker $\frac{1}{4}$ og de sikrede $\frac{3}{4}$ af udgifterne til ordningen. Regeringen anser det for rimeligt, at det offentlige yder tilskud til disse sikringsordninger.

Dagpengeordningen tænkes administreret af landsstyrets socialforvaltning. Efter landsstyrets bestemmelse kan administrationen dog henlægges til anden myndighed.

Regeringen foreslår en karenstid på 2 dage. Det vil sige, at dagpenge efter anmodning kan udbetales fra 3. hele fraværsdag. Der foreslås endvidere en varighedsbegrænsning i

retten til dagpenge, således at dagpenge højst kan ydes i 13 uger i løbet af 6 på hinanden følgende måneder. Forslaget åbner dog mulighed for, at dagpengeretten kan genindtræde, selv om den har været opbrugt under en sammenhængende periode. Det er i denne forbindelse en betingelse, at den pågældende har været arbejdsdygtig og på ny opfylder lovens beskæftigelseskrav.

Betingelser om varighedsbegrænsning og karenstage foreslås ligeledes at gælde for personer, der frivilligt har sikret sig dagpenge. Karenstiden for husmødre foreslås dog sat til 1 uges sygdom.

Såfremt dagpengeretten er opbrugt, er der mulighed for at yde økonomisk bistand efter den færøske forsorgslov. Når den pågældende har været syg i 3 måneder, kan der ydes udvidet hjælp i op til 2 år, i særlige tilfælde 4 år. Det er dog en betingelse for at modtage den udvidede hjælp, at der er udsigt til helbredelse inden for et vist tidsrum.

Det foreslås videre, at kvinder kan modtage barseldagpenge før fødslen fra det tidspunkt, hvor lægen skønner, den gravide bør ophøre at arbejde, dog tidligst 6 uger før det beregnede fødselstidspunkt. Da Færøernes landsstyre særligt har peget på, at en betydelig del af de færøske kvinder har meget hårdt fysisk arbejde, har landsstyret lagt vægt på, at der i særlige tilfælde på grundlag af et lægeligt skøn kan ydes dagpenge fra det tidspunkt, hvor der skønnes at være 13 uger til fødslen. Regeringen kan tiltræde forslaget.

Herudover foreslås det at yde barseldagpenge i 8 uger efter fødslen.

Da der normalt højst kan ydes barseldagpenge i 14 uger, skal landsstyrets socialforvaltning føre kontrol med, at den særlige, lempelige regel bliver administreret i overensstemmelse med hensigten bag forslaget.

Efter forslaget kan selvstændige erhvervsdrivende og husmødre, der frivilligt har sikret sig dagpenge, ligeledes modtage barseldagpenge efter samme regler som lønmodtagere.

Dagpengedækningen foreslås sat til 80 pct. af indtægtsgrundlaget. Det foreslås videre, at der fastsættes et dagpengemaksimum. Det højeste beløb skal efter forslaget svare til 80 pct. af ugelønnen for ufaglærte arbejdere med generelle tillæg ved den lovmæssigt fastsatte ugentlige arbejdstid. Dette dagpengemaksimum fastsættes for 3 måneder ad gangen og offentliggøres af landsstyrets social-

[Socialministeren]

forvaltning. Dagpengemaximum ville pr. 1. oktober 1978 udgøre 1.029 kr. om ugen.

Selvstændige erhvervsdrivende og husmødre kan efter forslaget sikre sig frivillige dagpenge med højeste beløb og med beløb svarende til halvdelen af højeste beløb. Af administrative grunde foreslås faste satser, således at det sikrede dagpengebeløb altid udbetales uden indtægtskontrol.

Det skønnes, at de samlede årlige bruttoudgifter til dagpenge for staten og landsstyret tilsammen bliver på i alt 17,45 mill. kr. i PL-niveau januar 1978. Gennemførelsen af en dagpengeordning på Færøerne vil indebære en række besparelser på andre sociale ydelser, herunder på den færøske forsorgslov. Det færøske landsstyre har anslået de årlige besparelser til i alt 3,2 mill. kr.

Det foreslås, at staten refunderer 40 pct. af landsstyrets socialforvaltnings udgifter til dagpengeordningen efter fradrag af indtægterne fra de frivillige sikringer. Refusionsprocenten er fastsat efter principperne for den indtil 1. april 1973 gældende dagpengeordning efter sygeforsikringsloven. Procenten er fastsat således, at staten ikke deltager i finansieringen af den del af udgifterne, som i den tidligere danske ordning blev afholdt af arbejdsgiverne. Disse udgifter vil efter forslaget blive dækket fuldt ud af den færøske landskasse. Udgifter til lægeerklæringer samt administration afholdes ligeledes af landskassen.

De statslige nettomerudgifter bliver herefter i finansåret 1979 3,24 mill. kr. og i de følgende finansår 6,48 mill. kr. årligt.

Ikrafttrædelsen foreslås til 1. juli 1979.

Det færøske lagting har vedtaget forslaget. I forbindelse med vedtagelsen besluttede lagtinget at bemyndige landsstyret til at optage forhandling med regeringen om bl. a. de frivillige sikringsordninger. Resultatet af forhandlingerne blev en tilslutning fra landsstyret til fremsættelse af det foreliggende lovforslag. Landsstyret vil imidlertid nærmere overveje at søge gennemført en ordning, hvorefter den frivillige dagpengesikring af selvstændige erhvervsdrivende og husmødre gennemføres som en rent færøsk ordning, dvs. som særanliggende. Hvis en sådan ordning gennemføres, er det aftalt, at de frivillige sikringsordninger skal udgå af den foreslåede dagpengelov, og at statens tilskud til ordningerne bortfalder.

Med disse bemærkninger skal jeg anbefale lovforslaget til folketingets hurtige og velvillige behandling.

Den første sag på dagsordenen var:

1) Spørgsmål om meddelelse af orlov til og indkaldelse af stedfortræderen for folketingsmedlem Wilhelm.

Første næstformand (Erlendsson):

Dersom ingen gør indsigelse, vil jeg betragte det som vedtaget, at den ønskede orlov meddeles fra og med den 1. november 1978, og at stedfortræderen indkaldes som midlertidigt medlem. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

2) Indstilling fra udvalget til valgs prøvelse

Forhandling

Tastesen (S):

Folketinget har nu under det foregående punkt på dagsordenen vedtaget at meddele orlov til et af tingets medlemmer fra og med i dag og at indkalde stedfortræderen.

Som ordfører for udvalget til valgs prøvelse skal jeg herefter tillade mig at gøre indstilling om, at den pågældende stedfortræder godkendes som midlertidigt medlem af folketinget.

Hr. *Wilhelm* er valgt i Københavns amtskreds, og det drejer sig i det foreliggende tilfælde om 3. stedfortræder for venstresocialisterne i denne amtskreds, postarbejder *Keld Larsen*, idet både 1. og 2. stedfortræder er forhindret. Det er henholdsvis stud. mag. Anne-Grete Hermansen og teaterarbejder Litten Hansen.

Udvalget til valgs prøvelse har i et møde i dag behandlet denne sag, og jeg kan herefter på udvalgets vegne afgive følgende:

Indstilling.

Postarbejder *Keld Larsen* godkendes som midlertidigt medlem af folketinget fra og med i dag, den 1. november 1978.

Hermed sluttede forhandlingen.

[Tastesen]

Afstemning

Udvalgets ovennævnte indstilling vedtoges enstemmigt med 111 stemmer.

Den næste sag på dagsordenen var:

3) Spørgsmål til ministre.

1) Til *arbejdsministeren* af:

Poulsgaard (FP):

»Er ministeren enig med partiet venstre, som ifølge et notat, der blev offentliggjort i Børsen den 25. oktober, mener, at 70.000 af de nuværende registrerede arbejdsløse er falske arbejdsløse?«

(Spm. nr. 135).

Skriftlig begrundelse.

Spørgeren er bekendt med, at fru Inge Fischer Møller har bedt arbejdsministeren om en kommentar til notatet. Denne kommentar skal gives i arbejdsmarkedsudvalget, men da spørgeren finder, at dette notat fra partiet venstre, der vedrører en vigtig del af problematikken omkring arbejdsløsheden, er af væsentlig betydning, må det være rigtigt at få ministerens kommentar i folketingsalen, så den kan komme ud til offentligheden.

Arbejdsministeren (Auken):

Jeg skal sige tak til hr. Poulsgaard for, at han har rejst spørgsmålet, da det giver mig anledning til at rette nogle misforståelser, som har dannet baggrund for en offentlig debat.

Det er over for mig oplyst, at det materiale, som dagbladet Børsen har offentliggjort, ikke drejer sig om et internt notat for partiet venstre, men alene om et privat brev til et medlem af venstres folketingsgruppe. Jeg har også modtaget underretning om, at de vurderinger og synspunkter, der gøres gældende i brevet, hverken dækker venstres eller venstres sekretariats opfattelse. Der er derfor ikke nogen basis for spørgsmålet om, hvorvidt jeg er enig med partiet venstre i de fremførte påstande.

Jeg kan i øvrigt sige, at det tal, der har været offentliggjort i dagbladet Børsen, forekommer mig at være grebet ud af den blå luft: der er intet materiale i arbejdsministeri-

et, der sandsynliggør de talmæssige oplysninger, der har været fremdraget.

Jeg skal endelig til hr. Poulsgaard sige, at jeg de sidste 6-7 måneder har forberedt ændring i lovgivningen, som skal sikre, at arbejdsløshedsdagpenge ikke anvendes på en utilsigtet måde, f. eks. i form af skjulte tilskud til erhvervsvirksomheder. Regeringen er på baggrund af dette forberedende arbejde indstillet på at fremsætte konkrete forslag til ændring af loven for folketinget inden jul.

Poulsgaard (FP):

Nu starter arbejdsministeren med at sige tak til mig, og så vil jeg måske også sige tak til arbejdsministeren. Jeg siger med vilje måske, for vi fik jo ikke nogen ting at vide om dette alvorlige problem. Selv om det er korrekt, som ministeren siger, at der kun er tale om et brev til et medlem af venstre og ikke noget, som venstres sekretariat eller andet står bag, så er det dog en problemstilling, som Børsen havde to store artikler om, og spørgsmålet er også så vigtigt, at fru Inge Fischer Møller i hvert fald ifølge presseforlydender har bedt arbejdsministeren om samråd i udvalget om det. Det er jo et spørgsmål, som vedrører utallige mennesker, og det er derfor, det bør besvares her i spørgetiden.

Nu fik vi altså at vide, at arbejdsministeren har igangsat et forberedende arbejde, og at vi måske kunne få et resultat heraf at se inden jul. Hvis det er tilfældet, vil jeg sige tak, men vi har jo set med så mange af de store spørgsmål, regeringen arbejder med, at den ligesom bliver ved med at udskyde dem og ikke rigtig kommer i gang. Men kan vi få nogle af disse tal inden jul, er der måske håb. Når jeg mente, at spørgsmålet skulle frem her i dag, er det, fordi udvalgsarbejdet herinde jo er omgærdet af sådan en mystik, at man ingenting kan få at vide. Derfor syntes jeg, det ville være på sin plads, om ministeren kunne have givet nogle mere konkrete oplysninger om de tal, som blev offentliggjort i Børsen. Men all right, jeg siger altså tak, og så håber jeg, at vi ser den omtalte redegørelse før jul.

Arbejdsministeren (Auken):

Jeg kan sige til hr. Poulsgaard, at jeg har modtaget et spørgsmål fra folketingets arbejdsmarkedsudvalg om denne sag, og

[Arbejdsministeren]

spørgsmålet er besvaret. Som det vil være hr. Poulsgaard bekendt, omgærder vi jo ikke mine svar til arbejdsmarkedsudvalget med nogen hemmelighedsfuldhed; de er tilgængelige for dagspressen.

Må jeg i øvrigt sige, at jeg kan være enig med hr. Poulsgaard i, at der her er tale om en vigtig problemstilling, hvor mange fordomme og forkerte vurderinger blandes ind i debatten. Men jeg tror imidlertid, det er vigtigt, at denne diskussion, når vi tager den, hviler på et holdbart grundlag og føres på baggrund af et konkret forslag til løsning af nogle af de problemer, der vitterlig findes på dette område. Jeg kan kun bekræfte, som det jo også fremgik af statsministerens regeringserklæring, at der vil fremkomme konkret forslag til ændring af lov om arbejdsløshedsforsikring inden jul.

Hermed sluttede spørgsmålet.

2) Til *ministeren for offentlige arbejder* af:

Bolvig (RV):

»Hvorfor har ministeriet ikke informeret udvalget om offentlige arbejder om den mellem Danmark og Vesttyskland den 17. marts 1978 underskrevne digeoverenskomst?«

(Spm. nr. 114).

Skriftlig begrundelse.

Udvalget om offentlige arbejder anmodede i en skrivelse af 16. november 1977 om at blive orienteret om digeaftalen mellem Vesttyskland og Danmark.

Ministeren for offentlige arbejder (Ivar Hansen):

Jeg vil gerne først sige, at det af udvalget om offentlige arbejder stillede spørgsmål blev besvaret den 2. december 1977. Enhver, der har fulgt udvalgets interesse for sagen, vil vide, at udvalget spurgte for at få anlægget fremskyndet mest muligt og derfor ønskede at vide, hvornår anlægget kunne være færdigt.

Den daværende minister svarede, at man håbede på færdiggørelse i 1981 eller i 1982, og da dette er helt i overensstemmelse med den overenskomst, der er afsluttet, var der intet nyt at fortælle udvalget, da overenskomsten var afsluttet. Jeg er naturligvis rede

til at sende udvalget overenskomsten, hvis man måtte ønske det, men det kan ikke have undgået hr. Bolvigs opmærksomhed, at overenskomsten er underskrevet for længst, og at overenskomsten vel også har været dækkende omtalt i dagspressen.

Bolvig (RV):

Jeg forstår, at ministeren fortolker udvalgets hensigt med at stille spørgsmålet. Jeg har nu den opfattelse, at udvalget var interesseret i at høre, om der forelå divergerende opfattelser mellem Vesttyskland og Danmark, og derfor vil jeg gerne spørge ministeren, om det er rigtigt, at vesttyskerne har ønsket en mere østlig linjeføring end den oprindelig påtænkte.

Ministeren for offentlige arbejder (Ivar Hansen):

Det er rigtigt, at der fra tysk side har været udtrykt ønske om en mere østlig linjeføring, og det blev også resultatet. Det kan jeg bekræfte, men hvad angår den anlægslov, der blev vedtaget her i folketinget, lå linjeføringen fast for så vidt angår den danske linje.

Bolvig (RV):

Ja vel, men tror ministeren så ikke, det havde været af interesse for udvalget at få at vide, at tyskerne ønskede en anden linjeføring, vel først og fremmest for at tilgodese de naturmæssige interesser? Det er disse oplysninger, udvalget ikke har fået.

Ole Henriksen (SF):

Det glæder mig, hvis ministeren vil fremsende overenskomsten mellem Tyskland og Danmark angående digebyggeriet. Jeg vil gerne spørge, om det ikke er sådan, at der i tysk lovgivning er bestemmelser om høringspligt i offentligheden ved den slags store projekter. Vi har f. eks. med atomkraftværket i Brockdorf set, at utallige retssager og interessemodsatninger har medført, at bygningen af det gud ske lov er blevet udskudt. Det samme vil jo være tilfældet med digebyggeriet; også dér er en 15-årig høringsperiode, som man nu skal igennem med, så selv om overenskomsten nu er underskrevet, er der altså det forbehold fra tysk side, at man skal igen-

[Ole Henriksen]

nem en langvarig proces, inden man overhovedet kan komme i gang med byggeriet.

Ministeren for offentlige arbejder (Ivar Hansen):

Som jeg allerede har erklæret i mit første indlæg, er jeg naturligvis parat til at sende udvalget om offentlige arbejder den aftale, der er truffet mellem Danmark og Tyskland.

Hvad angår det, som hr. Ole Henriksen har været inde på, vil jeg gerne sige, at jeg går ud fra, at man fra tysk side har forhandlet denne sag i overensstemmelse med de høringsprocedurer, som gælder efter tysk lovgivning, men det er jeg ifølge sagens natur ikke i stand til at kommentere nærmere. Det, jeg konstaterer, er, at der er sluttet en aftale mellem Danmark og Tyskland, der forudsætter byggeri af et fremskudt dige, og at der også er fastsat en tidsramme, inden for hvilken man skal stille efter at få dette byggeri gennemført.

Dohrmann (FP):

Nu bliver der igen rejst det spørgsmål, hvad vi skal tage mest hensyn til: befolkningen nede i de truede egne eller fuglene. Jeg vil bede ministeren helt klart herfra tilkendegive, om der ved udarbejdelsen af linjeføringen for det nye dige dernede er taget mest hensyn til fuglene, til de landbrugsmæssige interesser eller til sikringen af befolkningen og områderne dernede.

Ministeren for offentlige arbejder (Ivar Hansen):

Ingen kan være i tvivl om, at baggrunden for folketingets lovgivning angående et fremskudt dige ved Højer var den naturkatastrofe, som var meget tæt ved at være en realitet, så vidt jeg husker, i begyndelsen af januar 1976, og at det primære ønske med opførelse af et fremskudt dige naturligvis var at give en større sikkerhed for den befolkning, som bor i de pågældende områder. Men naturligvis er der en lang række andre hensyn, som man i videst muligt omfang også skal søge at tilgodese. Det primære formål var naturligvis at sikre den befolkning, som bor i disse områder; det kan der ikke herske nogen tvivl om.

Hermed sluttede spørgsmålet.

3) Til *ministeren for offentlige arbejder af:*

Bolvig (RV):

»Kan ministeren bekræfte, at ministeren for offentlige arbejder ifølge § 3, stk. 2, i lov om fremskudt dige for Tønder Marsk fastsætter linjeføringen, at ministeriet undlod at deltage i et møde i Sønderborg vedrørende den ændrede tyske linjeføring, og at ministeriet har bedt fredningsstyrelsen afbryde direkte kontakt med tyske fredningsmyndigheder?«

(Spm. nr. 115).

Skriftlig begrundelse.

Under behandlingen af forslag til lov om et fremskudt dige for Tønder Marsk var der blandt folketingets partier enighed om, at sikkerhedshensynet var det afgørende, men at der skulle tages størst muligt hensyn til de overordentlig værdifulde naturmæssige interesser.

Tyskerne har tilgodeset disse hensyn med en mere østlig linjeføring end tidligere planlagt, men har måttet lave en bugtet digelinje – med fare for vandsamlinger under stormflod – for at kunne gennemføre en sammenkobling med det planlagte danske dige.

Ministeren for offentlige arbejder (Ivar Hansen):

§ 3, stk. 2, i loven om det fremskudte dige tillægger ikke ministeren nogen bemyndigelse til at fastlægge digelinjen. Den bestemmelse skal anvendes, når anlægget er færdigt, til at fastlægge afgrænsningen af diget arealmæssigt i forhold til land- og havsiden, idet digearealet skal ejes og administreres af Sønderjyllands amtskommune, medens staten skal have ejendomsret på begge sider af diget. Dette fremgår både af lovteksten og af bemærkningerne til lovforslaget. Digelinjen er beskrevet i lovforslagets bemærkninger, og den kan ministeren for offentlige arbejder ikke vilkårligt ændre på.

Dernæst spørger hr. Bolvig, om jeg kan bekræfte, at ministeriet for offentlige arbejder undlod at deltage i et møde i Sønderborg vedrørende den ændrede tyske linjeføring. Her tillader jeg mig i mit svar at forudsætte, at hr. Bolvig tænker på et møde, der blev afholdt i Sønderborg den 13. april 1977. I så fald kan jeg bekræfte, at ministeriet for of-

[Ministeren for offentlige arbejder]

fentlige arbejder ikke var repræsenteret ved dette møde.

Begrundelsen herfor var den efter min opfattelse meget klare og håndfaste, at mødet var arrangeret uden om de officielle forhandlingskanaler og på et tidspunkt, hvor den danske regering og folketinget med den største interesse og forventning ventede på svar fra den tyske forbundsregering om dennes stilling til sagen. Under de omstændigheder begynder ministeriet for offentlige arbejder ikke på underhåndsforhandlinger af uautoriseret karakter, hvorved der kunne opstå uønskede komplikationer i en sag, hvis gennemførelse regeringen og folketinget lagde en så afgørende vægt på.

Derimod arrangerede ministeriet for offentlige arbejder et møde i Tønder den 28. april 1977 med deltagelse af repræsentanter for såvel den vesttyske forbundsregering i Bonn som landsregeringen i Kiel, på hvilket møde det tyske ønske om en østligere linjeføring blev præsenteret og afvist fra dansk side.

Dette vil hr. Bolvig kunne se af en skrivelse af 17. maj 1977 fra min forgænger til folketingets udvalg om offentlige arbejder. Heri blev udvalget orienteret såvel om mødet som om det tyske ønske om en østligere linjeføring af den sydligste del af det danske dige og om afvisningen heraf.

Endelig spørger hr. Bolvig, om ministeriet for offentlige arbejder har bedt fredningsstyrelsen afbryde direkte kontakt med tyske fredningsmyndigheder. Hertil vil jeg blot svare, at så vidt jeg er orienteret, var de berørte ministre i den tidligere regering enige om, hvorledes sagen skulle behandles, og jeg kan herefter ikke se noget spørgsmål overhovedet, når overenskomsten er afsluttet og er trådt i kraft.

Bolvig (RV):

Der er overhovedet ikke tvivl om, at sikkerheden skal have første prioritet; derom er alle enige. Men så troede jeg også, der var enighed om, at de naturmæssige interesser derefter skulle prioriteres overordentlig højt. Nu forstår jeg, at ministeren ikke kan ændre linjeføringen, men tyskerne har altså gjort det netop af hensyn til de naturmæssige interesser for at skåne dele af Vadehavet. Jeg formoder ikke, at ministeren forestiller sig, at

tyskerne ikke har sat sikkerheden i højsædet. Men man har altså af hensyn til den danske linjeføring måttet lave en bugt, som kan give anledning til tvivl herom.

Må jeg spørge ministeren, hvorfor han ikke har taget kontakt med ornitologisk ekspertise, det fremgår jo meget klart af betænkningen. Jeg synes, det er delvis at føre folketinget bag lyset, når man ikke optager denne kontakt. Man hævder ganske vist, at kontakten til den ornitologiske viden og de naturinteressererede foreninger varetages af fredningsstyrelsen. Derfor synes jeg, det er meget betænkeligt, at der foreligger en korrespondance mellem de to ministerier, hvor den tidligere minister for offentlige arbejder, hr. Kjeld Olesen, henstiller til sin kollega miljøminister Niels Matthiasen, at fredningsstyrelsen skal afholde sig fra at optage kontakt med tilsvarende tyske naturmæssige og fredningsmæssige interesser. Når jeg fremhæver det, er det, fordi man dermed kan have begrundet tvivl om, at det danske ministerium lever op til det løfte, man gav ved betækningsafgivelsen om, at de naturmæssige interesser skulle prioriteres meget højt, når sikkerheden var tilgodeset.

Ministeren for offentlige arbejder (Ivar Hansen):

Som jeg har været inde på i tidligere spørgsmål, er der en række interesser, der skal tilgodeses, men den primære sikkerhed for den befolkning, som bor i den del af vort land, og som er afhængig af en så god digesikring som overhovedet muligt, har naturligvis indtil denne stund været det primære, og det går jeg ud fra at det fortsat er og har været for det store flertal – også hr. Bolvigs parti – der vedtog denne lovgivning.

De ornitologiske og naturmæssige interesser, som man også har skullet iagttage i forbindelse med dette anlæg, har været tilgodeset dels igennem vildtbiologisk station under landbrugsministeriet, dels, som også hr. Bolvig nævner, fredningsstyrelsen, og jeg mener, denne sag er blevet behandlet på en helt igennem udmærket måde. Jeg er naturligvis også vidende om, at der har været en korrespondance mellem de to ministerier, der bl. a. og i særlig grad har haft en interesse i denne sag, nemlig ministeriet for offentlige arbejder, som har stået for denne lovgivning,

[Ministeren for offentlige arbejder]

og miljøministeriet. Som jeg svarede i mit første indlæg, var der enighed mellem de to ministre om, at denne sag skulle fremmes mest muligt, og også om, på hvilken måde den skulle fremmes mest muligt efter denne korrespondance.

Bolvig (RV):

Jeg konstaterer, at ministeren ikke vil komme ind på – og det forstår jeg måske meget godt – korrespondancen mellem de to ministre i forbindelse med, hvilke beføjelser man vil tillægge fredningsstyrelsen.

I betænkningen fik det radikale venstre indført følgende:

»Udvalget går ud fra, at det af landbrugsministeren udpegede medlem af digeudvalget har nøje kontakt med vildtbiologisk station...« – denne kontakt er over et år efter, at der har været ét møde – ». . . og forudsætter, at digeudvalget har fornøden kontakt til ornitologisk ekspertise.«

Når det radikale venstre kunne acceptere dette, var det selvfølgelig, fordi vi forestillede os, at man ville rette henvendelse til internationale ornitologiske organisationer, som også har bedt om at komme med i det rådgivende arbejde, for vi så helt klart, at der i loven i forvejen stod, at miljøministeriet skulle repræsenteres, og så var det ikke nødvendigt i betænkningen at få fremhævet, at den ornitologiske ekspertise skulle inddrages. Derfor forekommer det mig lidt urimeligt, at man siger, det er fredningsstyrelsen alene, der varetager den ornitologiske ekspertise, når man fik det direkte indført i betænkningen.

Jeg går ud fra, at ministeren ikke forestiller sig, at tyskerne ikke også sætter sikkerheden i højsædet. De har altså lavet en mere østlig linjeføring for at tilgodese de naturmæssige interesser, men de har vel også sat sikkerheden i højsædet, formoder jeg.

Ministeren for offentlige arbejder (Ivar Hansen):

Spørgsmålet om en anden linjeføring på den tyske side har ikke direkte været inddraget i spørgsmålet her; jeg forstår, det er blevet ændret med hr. Bolvigs sidste spørgsmål.

Den bugtning, der bliver som følge af en valgt østligere tysk linjeføring, skønnes ikke

at have nogen sikkerhedsmæssig betydning, som er værd at nævne.

Jeg vil gerne igen henvise til vildtbiologisk station, som også har været inddraget i disse overvejelser. Jeg har ingen grund til at kritisere den fremgangsmåde, som har været anvendt. Man skal også huske på, at der har været et endda overordentlig stort ønske her i folketinget om at få denne sag fremmet mest muligt. Jeg synes også, at man i henseende til de ornitologiske, de vildtmæssige interesser i denne sag skal huske på, at der indtil nu er foregået og fortsat vil foregå et arbejde i marskområderne med henblik på at opbygge et nyt forland og et område, som fortsat kan tilgodese de ornitologiske interesser i området.

Hermed sluttede spørgsmålet.

4) Til *ministeren for offentlige arbejder* af:**Ib Christensen (DR):**

»Finder ministeren det betryggende for flysikkerheden, at visse flytyper, der anvendes i Danmark, er fritaget for mekanikercheck før start?«

(Spm. nr. 130).

Skriftlig begrundelse.

Ifølge Berlingske Tidende (17/10 1978) er der fra Det skandinaviske Transportarbejderforbunds årsmøde i Stockholm i en udtalelse blevet sagt, at økonomiske hensyn sættes højere end flysikkerhed, når luftfartsmyndighederne tillader flyselskaberne at lade piloterne inspicere maskinerne før start i stedet for at lade mekanikere gå maskinen efter.

Der skal derved under flyvning være fundet fejl, som ville have medført startforbud, hvis de var blevet opdaget af en flymekaniker før start. Transportarbejderforbundet mener især, at der skulle være fare på færde i Danmark, idet der sigtes til Maersk Airs Boeing 737 Avenger-fly, som er fritaget for mekanikercheck før start.

Ministeren for offentlige arbejder (Ivar Hansen):

Hr. Ib Christensens spørgsmål kunne give det indtryk, at visse flytyper, der anvendes til rute-flyvning i Danmark, generelt ikke check-

[Ministeren for offentlige arbejder]

es af mekanikere før start. Lad mig derfor straks slå fast, at dette ikke er tilfældet.

Det, der er tale om, er, at luftfartsdirektoratet har godkendt et vedligeholdelsessystem for flytyperne VFW-614 og Boeing 737-200, der anvendes af henholdsvis Cimber Air og Maersk Air, og som bl. a. indebærer, at flyet skal efterses af mekanikere hver 24. time. Det check af flyet, som skal foretages forud for hver start mellem to sådanne mekanikerefter-syn, kan derimod foretages af piloten, der i forbindelse med sin uddannelse på flytypen oplæres heri. Dette pilotcheck omfatter en visuel kontrol, der foretages efter en specificeret checkliste, og skal sikre, at flyet ikke har lidt skade under den forudgående flyvning. Reparation af konstaterede fejl eller skader skal foretages af mekanikere.

Medens luftfartsdirektoratets godkendelse af VFW-614 ikke gav anledning til kritik, indklagede flymekanikernes organisation luftfartsdirektoratets godkendelse af Boeing 737-200 for ministeriet for offentlige arbejder.

Klagen blev underkastet en indgående og langvarig behandling, hvorunder der bl. a. blev tilvejebragt oplysning om, hvorledes denne flytype var godkendt i andre lande.

Disse oplysninger, der viste, at pilotcheck var tilladt af størstedelen af de lande, hvor flyet anvendes, herunder de fleste vesteuropæiske lande samt USA og Canada, bekræftede de oplysninger, som havde foreligget for luftfartsdirektoratet, og i februar måned 1978 godkendte min forgænger luftfartsdirektoratets afgørelse og afviste således den rejste klage.

På denne baggrund må mit svar til hr. Ib Christensen være, at jeg finder den ordning, han sigter til, flyvesikkerhedsmæssigt betryggende.

Ib Christensen (DR):

Jeg vil gerne takke ministeren for svaret. Når man læser alarmerende referater i pressen om, at økonomiske hensyn sættes højere end flysikkerheden, og at man fra mekanikerside mener, at der ville være fundet fejl, som havde medført startforbud, hvis de var blevet opdaget af flymekanikere, så bliver man naturligvis foruroliget.

Jeg må tage det svar, som ministeren har givet, til efterretning, og så må vi høre, hvad

mekanikerne mener på længere sigt. Jeg kan forstå, at man ikke har denne ordning i andre nordiske lande, men kun i Danmark og derudover i en række andre vestlige lande.

Hermed sluttede spørgsmålet.

5) Til ministeren for skatter og afgifter af:**Annelise Gottfredsen (KF):**

»Agter ministeren at tage initiativ til, at Dansk Folke-Ferie fremover skal betale merværdiafgift af sine lejeindtægter?«

(Spm. nr. 124).

Skriftlig begrundelse.

Dansk Folke-Ferie betaler i øjeblikket ikke moms af sine lejeindtægter, hvilket skaber konkurrenceforvriddning på hotel- og sommerhusudlejningsmarkedet. Dansk Folke-Ferie har netop fået et tilskud på 90 mill. kr. til opførelse af nye og udvidelse af bestående feriecentre. Hertil skal lægges et rentetilskud, idet Dansk Folke-Feries byggerier finansieres som almennyttigt boligbyggeri.

Ved ikke at betale merværdiafgift skaber man på markedet en konkurrenceforvriddning, som skaber utilfredshed hos andre udlejere, og derfor må Dansk Folke-Ferie fremover beskattes på lige fod med disse.

Ministeren for skatter og afgifter (Anders Andersen):

Det er ikke nødvendigt for mig eller andre at tage noget initiativ i denne sag, for Dansk Folke-Ferie har selv bedt om at blive fuldt momsregistreret af alle sine indtægter.

Situationen er i øvrigt sådan, at Dansk Folke-Ferie hidtil i overensstemmelse med reglerne har været momsregistreret for en del af sine aktiviteter, nemlig i et vist omfang for hotel- og restaurationsdrift samt kiosksalg, men ikke for hele sin udlejningsvirksomhed.

Fra den 1. oktober i år, da momslovændringerne som følge af 6. momsdirektiv trådte i kraft, blev afgiftspligten for virksomheder, der udlejer værelser, udvidet. Medens der hidtil har været afgiftspligt for udlejning af værelser i virksomheder, der udlejede for kortere tidsrum end 6 dage, er afgiftspligten nu indtrådt, hvis det er kortere tidsrum end 1 måned. Som det var anført i bemærkninger-

[Ministeren for skatter og afgifter]

ne til denne lovændring, betød dette, at ferie-pensionater m. v. blev afgiftspligtige.

Dansk Folke-Ferie er således selv af den opfattelse, at deres udlejning nu fuldt ud skal ind under afgiftspligten, og deres henvendelse behandles for tiden hos toldvæsenet.

Annelise Gottfredsen (KF):

Jeg takker ministeren for svaret og kan da kun være tilfreds med, at man i hvert fald nu vil begynde at betragte sig som pligtig at yde merværdiafgift for samme ydelser, som andre inden for udlejnings- og turistbranchen må gøre det. Jeg må forstå ministerens udtalelser således, at dette ikke blot gælder udlejningsvirksomhed vedrørende privates ferieophold, men også konferencer og møder, som finder sted på danske feriehoteller i øvrigt. Det vil jeg gerne spørge ministeren om.

Momsfritagelsen er jo kun en del af Dansk Folke-Feries begunstigelser i forhold til almindelig privat hoteludlejning, og begrundelsen har jo været, at Dansk Folke-Ferie har et socialt tilsnit, man har kunnet skaffe mindrebemidlede sommerophold for en fornuftig pris.

Det er beklageligt, at Dansk Folke-Ferie nu i højere grad er gået ind på det mere kommercielle; det fremgår også af, at man sammen med Danmarks Turistråd har haft konferencer om udlejning til det tyske marked, hvor man vil føre en kampagne. Jeg erkender, at dette ikke er ministerens område, men jeg finder det beklageligt, at man kan påføre dansk turistudlejning en konkurrence, som ikke har været tilsigtet. Der blev ved augustforliget tildelt Dansk Folke-Ferie en stor sum af hensyn til beskæftigelsen, og det må forekomme overordentlig beklageligt, hvis denne tildeling kan bevirke, at man nu påfører privat hotelvirksomhed en konkurrence, der gør, at den har svært ved at oprettholde sin beskæftigelse.

Men jeg takker ministeren for dette svar.

Ministeren for skatter og afgifter (Anders Andersen):

Jeg kan bekræfte, at Dansk Folke-Ferie har søgt om at blive fuldt momspligtig.

Dohrmann (FP):

Jeg forstår, at Dansk Folke-Ferie har søgt om at blive fuldt momspligtig. Så vil jeg ger-

ne spørge ministeren: bliver det så fremover således, såfremt anmodningen følges, at man også påtænker at pålægge den private udlejning af sommerhuse momspligt?

Ministeren for skatter og afgifter (Anders Andersen):

Det er et nyt spørgsmål, som hr. Dohrmann kan stille på normal vis; så skal han få svar.

Hermed sluttede spørgsmålet.

6) Til ministeren for skatter og afgifter af:**Bernhard Baunsgaard (RV):**

»Agter ministeren at fremsætte lovforslag om ny beskatning af den særlige form for investeringsforeninger, der ikke udbetaler udbyttet til investorerne, men opsamler det, så investorerne undgår at betale indkomstskat?«

(Spm. nr. 132).

Skriftlig begrundelse.

De almindelige investeringsforeninger udbetaler årets udbytte til investorerne, så udbyttet løbende indkomstbeskattes, men en særlig form for investeringsforeninger opsamler udbyttet og lader det indgå i investeringskapitalen.

Investorerne undgår derved at betale indkomstskat af udbyttet. Når investorerne til sin tid eventuelt ønsker at få rede penge, kan de få disse penge udbetalt mod at betale særlig indkomstskat. Som bekendt er 6.000 kr. skattefri, før der skal betales særlig indkomstskat; desuden er den skatteprocent, der anvendes ved skatteberegningen til særlig indkomstskat, mindre end den skatteprocent, der anvendes ved beregning af almindelig indkomstskat for visse skatteydere.

Den særlige indkomstskat beregnes med 50 pct., men for visse skatteydere er der tale om at tage 66⅔ pct. i almindelig indkomstskat; desuden er der før beregningen af den særlige indkomstskat som nævnt fratrukket de 6.000 kr.

De almindelige investeringsforeninger kan ikke klare sig i konkurrencen med de opsamlende investeringsforeninger.

Den tidligere minister for skatter og afgifter, Jens Kampmann, bebudede i juni må-

[Bernhard Baunsgaard]

ned, at han ville fremsætte et forslag for at ligestille de almindelige investeringsforeninger og de opsamlende investeringsforeninger.

Årsagen til den daværende ministers meddelelse var oprettelse af en ny opsamlende investeringsforening, der af den daværende politiske ordfører for socialdemokratiet, nuværende boligminister Erling Olsen, blev betegnet som udtryk for den rå kapitalmagt.

Den nye opsamlende investeringsforening, der var oprettet af Privatbanken, fik i løbet af 3 måneder tilgang af en kapital på over 100 mill. kr. Privatbanken fortsætter stadig med sin opsamlende investeringsforening.

En anden storbank, Handelsbanken, meddelte, at man havde tanker om at oprette en opsamlende investeringsforening, men at man efter minister Jens Kampmanns udtalelser ville afvente et eventuelt udspil, før man virkeliggjorde planerne.

I begyndelsen af september måned meddelte vor nuværende minister for skatter og afgifter, at planerne endnu ikke var færdigbehandlet, men at det ikke var ministerens plan at trække sagen i langdrag; derfor spørges nu.

Ministeren for skatter og afgifter (Anders Andersen):

Som det vil være bekendt, blev der for nogle år siden fremsat et lovforslag om disse forhold, og lovforslaget blev drøftet i skatte- og afgiftsudvalget, men forslaget kunne dengang ikke vinde tilslutning.

Jeg har imidlertid for kort tid siden besluttet at nedsætte en arbejdsgruppe, der skal se på mulighederne for at ændre beskatningsformen for investeringsforeningerne og disses medlemmer, og når den arbejdsgruppe har afsluttet sit arbejde, vil vi naturligvis tage spørgsmålet op til vurdering.

Bernhard Baunsgaard (RV):

Det er korrekt, at der blev behandlet et forslag i skatte- og afgiftsudvalget for nogle år siden. Det er ikke korrekt, at udvalget afviste at beskatte disse akkumulerende eller opsamlende investeringsforeninger. Man kan bare slå efter og se, hvad forhandlingerne gik ud på.

Jeg finder det utilfredsstillende, at skatteministeren atter må meddele folketinget, at man ved, der er et problem, men man ved

ikke, hvad der skal gøres ved det. Det er det samme som med værdistigningsafgiften: man siger, at man har nedsat et udvalg.

Sagen er jo den, at i juni meddelte den tidligere skatteminister, at han ville komme med et forslag i denne samling, der ville beskutte disse opsamlende investeringsforeninger, og den 12. september meddelte den nuværende skatteminister i Berlingske Tidende, at han agtede at komme med et forslag. Det var aldeles ikke lagt på is – sådan tror jeg udtrykket var.

Sagen er jo den, at dette nu bliver udnyttet. Som den tidligere socialdemokratiske politiske ordfører, den nuværende boligminister, sagde det, er det den rå kapitalmagt, der anvender disse regler.

Vi ved jo, at Privatbanken har oprettet en særlig investeringsforening, og vi ved, at de opsamlende investeringsforeninger nu er kommet ind på at give den service til de medlemmer, der er i dem, at de kan få udbetalt 6.000 kr. som udbytte ved at benytte sig af reglerne om den særlige indkomstskat, 6.000 kr. uden nogen som helst form for skat. Det kan man styre for medlemmerne. Privatbanken fik i løbet af 3 måneder over 100 mill. kr. indbetalt til dette. Hvor mange har den fået senere? Det haster med, at ministeren tager stilling til det. Man kan ikke blive ved med at skyde problemerne foran sig og sige, at vi har et udvalg siddende, for en anden storbank, Handelsbanken, har sagt, at den ville afvente, hvad den daværende skatteminister, Jens Kampmann, ville gøre, før man går ind i markedet også. På hvilket andet område kan man løbende få udbetalt 6.000 kr. uden indkomstbeskatning eller skat af særlig indkomst? Derfor skal problemet løses hurtigt, og jeg beklager, at ministeren igen står over for folketinget og siger: vi ved ikke, hvad vi skal gøre.

Ministeren for skatter og afgifter (Anders Andersen):

Jeg havde ikke forventet, at hr. Bernhard Baunsgaard ville være tilfreds med det svar, som jeg gav, for jeg har den opfattelse efterhånden, at hr. Bernhard Baunsgaard mener, at alle problemer skal være løst inden udgangen af indeværende måned, selv om de har ligget i mange år, uden at hr. Bernhard

[Ministeren for skatter og afgifter]

Baunsgaard har taget initiativ til forslag her i folketinget netop om de problemer.

Jeg husker udmærket forhandlingerne i skatte- og afgiftsudvalget, hvor man dengang ikke kunne finde en løsning på problemet, fordi det er vældig kompliceret, og det ved hr. Bernhard Baunsgaard også udmærket. Hvad er så mere sagligt rigtigt end at nedsætte et udvalg, der skal prøve at udrede trådene? Når det udvalg har gjort sit arbejde færdigt, tager vi spørgsmålet op, og så ser vi at finde en løsning på det.

Det er lidt stærkt, synes jeg, hvis hr. Bernhard Baunsgaard virkelig mener, at man bare skal kaste forslag på folketingets bord uden at foretage en saglig undersøgelse af problemstillingen først.

Bernhard Baunsgaard (RV):

Jeg gør opmærksom på, at dette ikke er noget nyt problem. Det er et problem, som den daværende skatteminister, hr. Jens Kampmann, mente han udmærket kunne klare. Det er ikke korrekt, ministerens hukommelse må svigte, når han mener, at der ikke blev forelagt en skitse til et forslag i skatte- og afgiftsudvalget. Det blev der. Jeg foreslog, at man dengang benyttede regnskaberne, og at man tvang disse akkumulerende investeringsforeninger til hvert år at gøre opmærksom på, hvor meget de enkelte medlemmer fik tilskrevet i udbytte, og beskattede dette udbytte via regnskabet.

Der er i hvert fald én ting, man kan være sikker på, og det er, at en storbank som Privatbanken ikke laver fup med regnskabet, så vi kan udmærket bruge deres regnskaber til at beskatte efter. Det er løsningen på det, og der skal såmænd ikke meget udvalg til at finde ud af det.

Ministeren for skatter og afgifter (Anders Andersen):

Jeg synes, hr. Bernhard Baunsgaard skulle lade være med at misforstå, hvad jeg siger. Jeg sagde udtrykkelig, at problemet var til behandling i skatte- og afgiftsudvalget, men at man ikke kunne finde nogen løsning på det. Det var sådan, at det var kædet sammen med et andet problem, og lovforslaget blev delt op i to, hvoraf den ene del blev gennemført, men netop den del, der drejede sig om investeringsforeningerne, blev ikke gennem-

ført, fordi man ikke dengang kunne finde en løsning.

Hermed sluttede spørgsmålet.

7) Til ministeren for skatter og afgifter af:**Tove Jørgensen (DKP):**

»Vil ministeren foranledige, at ægtefæller til pensionister, der indlægges på plejehjem, ikke længere skal betale restskat som ægtepar, når deres pension i øvrigt omregnes til en enligs?«

(Spm. nr. 137).

Skriftlig begrundelse.

Når en gift pensionist indlægges på plejehjem, omregnes ægtefællens pension til en enlig. Normalt er enlige pensionister uden indtægt ud over pensionen fritaget for skattebetaling. Men i overgangsperioden fra indlæggelsen af ægtefællen, og indtil et nyt skatteår begynder, afkræves den tilbageblevne ægtefælle en restskat, der ofte er på flere hundrede kroner. Allerede indlæggelsen af pensionistens ægtefælle på plejehjem er en stor psykisk belastning, men samtidig er det forbundet med omkostninger til transport o. lign., som en enlig pensionist ikke har. Det virker derfor dobbelt urimeligt at belaste netop disse pensionister med en tyngende skattebetaling, som i adskillige måneder udhuler den pensionsforhøjelse, der skulle være resultatet af omregningen til enlig pensionist.

Problemet kunne løses enten gennem skatelovgivningen i form af generel eftergivelse i disse tilfælde, eller det kunne løses ved en regel om, at beløbet tages af den indlagte pensionists pension i måneden efter, at den skulle være ophørt efter de gældende regler.

En løsning over rådighedsbeløbet synes derimod ikke rimelig, fordi det da vil bero på de enkelte kommuners skøn og økonomiske muligheder, hvorvidt de vil eller kan hjælpe den tilbageværende ægtefælle.

Det, der er behov for, er en generel regel, der omfatter alle ægtefæller til plejehjemsanbragte pensionister.

Ministeren for skatter og afgifter (Anders Andersen):

Jeg må sige, at jeg er ikke helt klar over, hvad det er for en situation, spørgsmålet

[Ministeren for skatter og afgifter]

tager sigte på. Af begrundelsen for spørgsmålet synes det at fremgå, at der er tale om tilfælde, hvor begge ægtefæller er pensionister, og hvor i hvert fald den ægtefælle, der ikke indlægges på plejehjem, ikke har indtægter ud over pensionen. Men så har jeg svært ved at se, hvad det er for en restskat, der i overgangsperioden fra indlæggelsen af ægtefællen, indtil et nyt skatteår begynder, afkræves den tilbageblevne ægtefælle. Jeg går ud fra, at der ligger et eller måske flere konkrete tilfælde bag spørgsmålet, og jeg vil egentlig foreslå, at spørgeren sender mig nærmere oplysninger om disse tilfælde; så vil vi se på dem i ministeriet og overveje, om der eventuelt bør foretages ændringer. Jeg vil godt have konkrete tilfælde ind, som vi kan foretage en saglig vurdering af.

Tove Jørgensen (DKP):

Jeg takker ministeren for svaret, men jeg skal gøre opmærksom på, at jeg oprindeligt havde stillet mit spørgsmål til socialministeren. Der er øjensynlig sket en fejl i behandlingen, siden det er blevet omformuleret og stillet til skatteministeren. Hvorfor det er sket, kan jeg også godt forklare, det er nemlig et spørgsmål, som kunne løses både ad skattemæssig vej og over sociallovgivningen.

Sagen er den, at for nogle år siden var det sådan, at når den ene ægtefælle af et pensionistægtepar blev indlagt på plejehjem, blev pensionen inddraget, og ægtefællen havde intet andet end det halve af pensionen at leve af. Det var for lidt, og vi fik udvirket, at den tilbageblevne i hvert fald fik sin pension omregnet til en enligs og dermed bedre skulle være i stand til at klare udgifterne ved pludselig at stå alene.

Men så sker der det – og det er generelt, selv om jeg har en række konkrete tilfælde at henvise til – at den ægtefælle, der får omregnet sin pension til en enligs, samtidig forpligtes til at betale den skat, som begge ægtefællerne er blevet pålagt, netop fordi ægtefæller beskattes, hvad enlige uden indtægter ud over pensionen som regel ikke gør, fordi de har et større ligningsmæssigt fradrag. Derfor sker der dette, og jeg har et konkret tilfælde, hvor en kvinde måtte betale 398 kr. ekstra i skat, hvilket betyder, at den stigning, hun fik ved omregningen af sin pension, faktisk blev ædt op af det, hun skulle betale i skat.

Samtidig skal man ikke glemme, at en ægtefælle, der har sin mand eller hustru liggende på plejehjem, har betydelige udgifter ved besøg. Ganske vist kan de få transporten betalt, men de har dog udgifter. De skulle vel også have mulighed for at komme ind og drikke en lille kop kaffe om eftermiddagen og på anden måde ligesom have mulighed for at give ægtefællen den pleje og omsorg, som behandlingssystemet ikke kan give, selv om der er vilje til det. Det er det, der virker ganske urimeligt, og jeg ville meget gerne se, at der kom en løsning. Jeg ville gerne høre, om ministeren vil være villig til at diskutere sagen med socialministeren og finde en løsning enten over skattelovgivningen eller ved, at man giver mulighed for, at pensionisten får sin pension noget længere, således at skattebetalingen ikke bliver et problem.

Ministeren for skatter og afgifter (Anders Andersen):

Fru Tove Jørgensen argumenterer, som om jeg har afvist spørgsmålet. Det har jeg jo slet ikke. Jeg har tværtimod stillet mig positivt over for at undersøge, om der er baggrund for at ændre skattelovgivningen, og jeg kan sige, at socialministeren og jeg er i nær kontakt netop om dette problem. Er der problemer, skal de løses, men vi vil først se eksempler, som tydeliggør, at der er problemer og urimeligheder her. Det er det, jeg beder fru Tove Jørgensen om at medvirke til.

Tove Jørgensen (DKP):

Jeg opfattede heller ikke ministerens svar som en afvisning. Jeg takker for den velvillige indstilling og håber, at der i nær fremtid vil kunne ske nogle ændringer på dette område.

Hermed sluttede spørgsmålet.

8) Til ministeren for skatter og afgifter af:**Alfred Hansen (DR):**

»Vil ministeren omgående tage initiativ til at fremskynde oprettelsen af et toldfrilager i Padborg, og finder ministeren det ikke uheldigt, hvis danske speditører i stedet etablerer et toldoplæg i Flensborg?«

(Spm. nr. 139).

[Alfred Hansen]

Skriftlig begrundelse.

Af dagbladet Vestkysten fremgår det onsdag den 25. oktober 1978, at der er et voldsomt dansk pres på det toldoplag, som speditør E. Halskov Jensen, Padborg, har oprettet ved havnen i Flensborg.

Vestkysten oplyser endvidere, at flere speditører fra hele landet har ytret ønske om at komme med i et projekt i Flensborg.

Ministeriet for offentlige arbejder har i skrivelse af 5. april 1978 kommenteret den rapport, som blev afleveret i februar 1978 af en arbejdsgruppe, der af ministeriet har været nedsat til at analysere konsekvenserne i forbindelse med oprettelse af et toldlager i Padborg.

Om de positive virkninger af et toldoplag i Padborg har ministeriet bl. a. udtalt: Padborg Toldoplag a.m.b.a under stiftelse har oplyst, at man påregner en omsætning på 800.000–900.000 kr. pr. år i de første 2 år, og da det forudsættes, at der fortrinsvis skal oplægges varer, som ellers oplægges i Hamborg for dansk regning, vil det medføre en valuta-besparelse af samme størrelsesorden.

Ministeriet skriver videre, at det er afgørende, at der gives importører/eksportører en yderligere valgmulighed for toldfrit oplag i Danmark.

Dels på grundlag af ministeriets erkendelse af, at der bør være flere valgmuligheder for toldfrit oplag end i København og Århus, dels som følge af den nationale økonomiske gevinst, som det vil være at få et toldoplag i Padborg fremfor i Flensborg, burde ministeriet for længst have taget det nødvendige initiativ.

I øvrigt har sagen fået fornyet aktualitet siden ministeriets skrivelse af 5. april 1978. Frygten for at udkonkurrere Århus toldfrilager er særdeles ubegrundet, idet intet af det gods, som ønskes oplagt i frilageret i Flensborg, kommer fra skib. Der er udelukkende tale om godsforsendelser med bane eller bil.

Ministeriet skal således ikke træffe et valg mellem Århus og Padborg, men derimod mellem Tyskland og Danmark.

Ministeren for skatter og afgifter (Anders Andersen):

Man kunne af den begrundelse, der er givet for spørgsmålet, få det indtryk, at ministeriet for offentlige arbejder går ind for op-

rettelsen af et toldoplag i Padborg. Det er imidlertid ikke tilfældet. I en skrivelse af 5. april 1978, som hr. Alfred Hansen omtaler, siger ministeriet for offentlige arbejder bl. a., at der ikke er sandsynliggjort noget væsentligt behov for dansk erhvervsliv for oprettelsen af toldoplag i Padborg, at det ikke er dokumenteret, at oprettelsen af toldoplag i Padborg vil medføre bortfald af basishavnsstatus – der tænkes her på Århus og København – men at det kan blive en medvirkende årsag, samt at det er dokumenteret, at konsekvensen for dansk erhvervsliv af, at basishavnsstatus helt eller delvis mistes i Århus og/eller København, vil være meget følelig. Da der ikke er dokumenteret fordele af nævneværdig størrelsesorden, bør man ikke løbe nogen risiko for tab af basishavnsstatus, slutter trafikministeriet.

Hertil kan jeg føje, at jeg for et stykke tid siden tog skridt til at få afklaret, hvori der rent saglige uoverensstemmelser mellem Padborg, Århus og København består, og der føres nogle forhandlinger imellem de interesserede parter.

Når der har fundet en afklaring sted, vil tiden for mit vedkommende være inde til at tage stilling til sagen som helhed.

På den givne foranledning skal jeg tilføje, at det er tænkeligt, at det varesortiment, der kan blive tale om at oplægge på toldoplaget i Padborg, vil kunne få betydning for den endelige afgørelse, som jeg til sin tid vil træffe. Der kunne måske her findes en løsning, som begge parter kunne acceptere, om ikke fuldt ud være tilfredse med.

Alfred Hansen (DR):

Jeg takker ministeren for svaret. Mit spørgsmål er, som jeg skrev i min begrundelse, foranlediget af, at en del aviser, bl. a. Vestkysten, har omtalt situationen i den sydlige del af Jylland.

I øjeblikket har man jo to såkaldte basishavne for toldfri lagre, nemlig en i København og en i Århus. Der har længe i Sønderjylland været behov for og ønske bl. a. fra erhvervsrådets side om at få etableret et toldfrit lager. Man har hidtil ikke villet gå ind på de tanker og har ikke villet tage initiativ til at etablere noget sådant, men sagen har fået fornyet aktualitet siden ministeriets skrivelse af 5. april 1978, som ministeren omtalte, idet

[Alfred Hansen]

en del speditorer i Sønderjylland har taget initiativ til at oprette et frilager i Flensborg. Det vil altså sige, at varer, som ville have mulighed for at blive oplagret i Padborgområdet, altså i Danmark, nu i stedet går til Tyskland, enten til Hamborg eller til Flensborg, og derfor er valget ikke et valg mellem Århus og Padborg, men derimod et valg mellem Danmark og Tyskland eller rettere mellem, om frilageret skal være i Flensborg eller det skal være i Padborg. Jeg mener nok, at man både ud fra nærdemokratiske synspunkter og ud fra ønsket om en afvikling af de restriktioner og den centralisering, den nuværende ordning er udtryk for, bør give danske importører den service, der vil ligge i at få et toldfrit lager i Padborg.

Ydermere er der tale om en valutabesparelse. Dette nævnedes af ministeren ikke i sit svar til mig, men i den rapport, som er udarbejdet, har ministeriet for offentlige arbejder kommenteret det på den måde, at Padborg Toldoplag a.m.b.a. under stiftelse har oplyst, at man påregnedes en omsætning på 800.000-900.000 kr. pr. år i de første 2 år, og da det forudsættes, at der fortrinsvis skal oplægges varer, som ellers oplægges i Hamborg for dansk regning, vil det medføre en valutabesparelse af samme størrelsesorden. Man siger altså fra ministerens side nej til den valutabesparelse, der her kunne være tale om.

Endvidere skriver ministeriet for offentlige arbejder, at det er afgørende, at der gives importører og eksportører en yderligere valgmulighed med hensyn til toldfrit oplag i Danmark. Derfor må jeg stærkt beklage, at ministeren ikke både ud fra servicemæssige hensyn og ud fra valutabesparelses- og beskæftigelseshensyn vil tage et initiativ.

Jeg skal lige til slut spørge ministeren i denne omgang: hvornår forventes disse løbende forhandlinger afsluttet? Hvornår vil der findes en løsning, og hvad er det for en løsning, ministeren taler om? Den løsning, som måske i bedste fald ville være tilfredsstillende for begge parter, hvad er det for en? Er det et toldfrit lager i Padborg, eller er det ikke et toldfrit lager i Padborg?

Ministeren for skatter og afgifter (Anders Andersen):

Må jeg sige til hr. Alfred Hansen, at jeg ved ikke, hvad det er, han noterer at jeg hav-

de sagt nej til. Jeg ved ikke, om hr. Alfred Hansen har skrevet sin tale, inden han hørte mit svar. Jeg sagde netop, at jeg havde taget problemet op, og at vi var i gang med drøftelser med de interesserede og involverede parter. Jeg håber ikke, der går ret lang tid, inden man kan afslutte disse overvejelser og nå frem til et resultat. Hvilket resultat man når frem til, kan jeg ikke på nuværende tidspunkt sige. Min opfattelse er, at man så vidt muligt skal finde en løsning, som giver mulighed for at oprette et toldlager i Padborg, uden at det skaber vanskeligheder for basishavnene, for hvis man skaber vanskeligheder for basishavnene, vil man fordyre en række produkter for erhvervslivet, og det kan ingen være interesseret i. Derfor er forudsætningen, at man kan finde en løsning, som indeholder oprettelse af et toldlager i Padborg, samtidig med at der stadig væk ikke skabes tvivl om basishavnene Århus og København.

Alfred Hansen (DR):

Nej, hr. minister, min tale var såmænd ikke lavet på forhånd, men jeg fortolkede i hvert fald ministerens svar derhen, at ministeren ikke i øjeblikket var særlig positivt indstillet over for oprettelsen af et toldfrit lager i Padborg. Min formodning bygger på, at ministeren netop har fundet de mest negative sider frem i den rapport, som var udarbejdet, og som ministeriet for offentlige arbejder har videresendt.

Jeg skal derfor spørge ministeren, om ikke han er enig med mig i, at hvis et frilager i Padborg vil betyde en for voldsom konkurrence til Århus havn, vil kunne bevirke, at Århus havn ikke længere har status som basishavn, vil det være lige så katastrofalt, at Flensborg skal virke som en stor magnet over for frihavnen i Århus. Er der nogen forskel på, om det bliver Padborg eller det bliver Flensborg, der bliver konkurrent til Århus? Risikoen for, at Århus udsættes for denne konkurrence og måske mister status som frihavn er efter min mening lige så stor ved, at frilageret i Flensborg udbygges. Derfor er det, som jeg sagde det i mit første indlæg, ikke et spørgsmål om Århus eller Padborg, men et spørgsmål om Danmark eller Tyskland.

Dohrmann (FP):

[Dohrmann]

Man har igennem mange år kæmpet for at få dette frilager i Padborg, og nu har man altså mistet tålmodigheden. En enkelt speditør, som har været med i disse planer, har søgt de tyske myndigheder, og han fik det svar – der gik vist 3 uger – at der intet var til hinder for, at han kunne oprette et frilager i Flensborg.

Men det ligger jo således, at her i folketinget har der været bred enighed om, at det var fornuftigt at oprette et frilager i Padborg. Efter de undersøgelser, der blev foretaget – måske lige bortset fra dem, der var noget farvede, og som kom ovre fra ministeriet for offentlige arbejder – kunne alle se fornuften i, at man oprettede dette frilager i Padborg. Men det var jo således, at det lykkedes nogle Århusfolk – og det skal her bemærkes, at i skatte- og afgiftsudvalget har de folk, der er valgt i Århus amt, faktisk flertal – at sætte et stort spørgsmålstegn ved det her, mens den daværende skatteminister, Jens Kampmann, som i øvrigt var en varm tilhænger af tanken, godt kunne se det fornuftige i det.

Nu kan jeg høre, at ministeren mener, at man skal overveje tingene, og det glæder mig da, at ministeren først og fremmest er landets minister og ikke føler sig alene som repræsentant for Århus amt. Men nu siger ministeren, at der skal føres nogle forhandlinger og foretages nogle overvejelser. Kan ministeren sætte en dato på, en måned eller et årstal for, hvornår disse forhandlinger og overvejelser er færdige? Jeg mener, at de folk har krav på at få at vide, om det bliver om 2 måneder eller om et halvt år eller måske om 2 år. Hvis det er således, at de måske skal vente 10 år, kan de lige så godt først som sidst flytte det hele til Flensborg.

Ministeren for skatter og afgifter (Anders Andersen):

Må jeg sige til hr. Alfred Hansen, at for mig er det ikke et spørgsmål om at vælge imellem Padborg og Århus. For mig er det et spørgsmål om at finde en løsning, som både Padborg og Århus vil kunne leve med. Det ville være fornuftigt også set ud fra et samlet erhvervssynspunkt. Det er de forhandlinger, vi er gået i gang med, og vi prøver altså, om vi kan finde en løsning.

Jeg kan ikke sætte nogen dato på, men jeg kan sige, at jeg håber, det er ting, der kan

afklares ret hurtigt, for jeg er enig i, at der må finde en afklaring sted, også for at man kan få stoppet debatten. Det tror jeg nu ikke man kan, i hvert fald ikke hvis ikke afklaringen løser problemet på en for begge parter tilfredsstillende måde. Men jeg er interesseret i, at man hurtigst muligt finder frem til en afklaring.

Man må vel nok sige, at spørgsmålet var kørt fast, det var ikke muligt at komme videre med det, som det lå på nuværende tidspunkt, og derfor har jeg forsøgt igennem de forhandlinger, vi nu tager op, ligesom at bløde problemstillingen op og finde en løsning. Det er det, der ligger i det svar, som jeg har givet hr. Alfred Hansen.

Bernhard Baunsgaard (RV):

Jeg vil gerne begynde med at sige tak til ministeren, fordi han så klart understregede, at rapporten fra udvalget i det store og hele tog afstand fra at oprette frilageret og gjorde det med henvisning til, at det sandsynligvis ville bringe basishavnen i Århus i fare.

Når ministeren derefter fastslår, at han vil finde en løsning, der tilgodeser både Padborg og Århus, er det vist nok i denne situation at sige, at ministeren har sat sig som opgave at løse cirkelens kvadratur. Det er der ingen der hidtil har kunnet, men man kan jo glæde sig, om det skulle lykkes for skatteministeren.

Jeg vil gerne herefter vende tilbage til det spørgsmål fra hr. Dohrmann, som ministeren ikke svarede på. Som jeg har haft lejlighed til at sige, vist hver eneste onsdag jeg har haft et spørgsmål til ministeren, så er svaret gået ud på, at det vil vi undersøge, og det vil vi overveje, på nærværende tidspunkt kan vi ikke sige noget om det. Kan ministeren love, at der inden jul kommer en afgørelse på dette, eller skal det også trække ud, eventuelt til valget – for det får vi jo på et eller andet tidspunkt? Ministeren løber da vist efterhånden en risiko for at blive minister for uafgjorte sager, der skal henskydes til engang, men ikke noget om, hvornår den »engang« bliver. Kan vi ikke få at vide, hvornår man får afgørelsen her? Det har i høj grad interesse også for beskæftigelsessituationen i Århus at få en afgørelse.

Ministeren for skatter og afgifter (Anders Andersen):

På den baggrund og i den tone, som spørgsmålet blev stillet, kan jeg sige, at jeg kan ikke give hr. Bernhard Baunsgaard nogen dato ud over det, der lå i svaret til hr. Alfred Hansen, nemlig at disse problemer vil blive afklaret så hurtigt som muligt.

Hermed sluttede spørgsmålet.

9) Til *ministeren for skatter og afgifter* af:

Svend Haugaard (RV):

»Vil ministeren ved henvendelse til de tyske skattemyndigheder foranledige, at der indhentes oplysning om, hvilke beløb der udbetales af butiksindehavere syd for grænsen til danske vognmænd som belønning for at bringe danske kunder ned til butikkerne?« (Spm. nr. 144).

Ministeren for skatter og afgifter (Anders Andersen):

I henhold til artikel 22 i den den 30. januar 1962 mellem Danmark og Forbundsrepublikken Tyskland indgåede dobbeltbeskatningsoverenskomst kan de kompetente myndigheder – det vil her i landet sige skattedepartementet – udveksle de oplysninger, som står til deres rådighed, eller som de kan fremskaffe i henhold til gældende love, og som er nødvendige for gennemførelse af overenskomstens bestemmelser for at hindre skattesvig.

Jeg er bekendt med, at der over for skattedirektoratet er rejst en sag om det i spørgsmålet nævnte problem, men den er endnu ikke afgjort. Jeg foretrækker derfor at afvente udfaldet af denne sag, før jeg giver tilsagn om generelt at indhente oplysninger.

Svend Haugaard (RV):

Jeg må delvis takke for svaret, men også kun delvis. Man vil altså afvente den enkelte konkrete sag, inden man vil indhente oplysninger.

Det ligger sådan, at det nu klart indrømmes af butikker syd for grænsen, at de udbetaler belønning til dem, der bringer kunderne ned til butikkerne, og det må da i høj grad siges at være en ulige konkurrence for dan-

ske forretninger, ud over den prisforskel, der i forvejen er på en række varer. Endnu mere urimeligt virker det jo, hvis det er sådan, at de, der får dusøren udbetalt, får den skattefrit.

Jeg vil derfor endnu en gang spørge skatteministeren, om ikke han i hvert fald vil undersøge, om de vognmænd, der bringer danske kunder ned til forretninger syd for grænsen, betaler skat af de beløb, de får udbetalt. Det er klart indrømmet, det står i Jyllands-Posten i dag, af butikker, at de udbetaler op til 15 kr. – jeg mener at have viden om, at der er nogle, der udbetaler endnu mere – og det er også klart, at de gør det, for ellers var det ikke muligt at bringe folk fra Midtjylland ned syd for grænsen formedelst 14 kr. 75 øre og give gratis kaffe oven i købet.

Ministeren for skatter og afgifter (Anders Andersen):

Jeg er da helt enig med hr. Svend Haugaard i, at det er rimeligt at få sådanne oplysninger frem, men netop den sag, der køber, er jo udtryk for, at skattevæsenet er i gang med at undersøge disse ting. Jeg regner med, at det også vil få den positive virkning, at man kan få de oplysninger, for jeg er enig i, at det ikke er rimeligt, at sådanne beløb unddrages beskatning – selvfølgelig ikke.

Svend Haugaard (RV):

Det er jo igen en af de sager, der bliver udsat og ikke kan afgøres nu, men jeg vil da gerne spørge skatteministeren: hvornår ventes den sag afgjort? Vi har set skattesager, der har ligget 1 og 2 og 3 og 5 år, og det var jo rart at vide, at dette sker inden for rimelighedens grænser med hensyn til tid, sådan at man kan forfølge de andre sager, for jeg forstår altså, at ministeren ikke vil gøre det, før han har oplysninger om den rent konkrete sag.

Hermed sluttede spørgsmålet.

10) Til *ministeren for skatter og afgifter* af:

Bernhard Baunsgaard (RV):

»Har regeringen planer om at fastsætte en lejeværdi for ejerboligen i blandede ejendomme efter de regler, der gælder for fast-

[Bernhard Baunsgaard]

sættelse af lejeværdien af ejerboliger i øvrigt?»

(Spm. nr. 146).

Skriftlig begrundelse.

I forbindelse med fastsættelse af lejeværdi på grundlag af 16. alm. vurdering blev et radikalt ændringsforslag om lejeværdi i visse blandede ejendomme vedtaget. Ændringsforslaget blev fremsat efter drøftelse med den daværende socialdemokratiske regering.

Det var hensigten senere at fortsætte drøftelserne, så at man fik undersøgt, om det ikke var muligt at gennemføre en lejeværdiberegning for alle ejerboliger i blandede ejendomme. Blandede ejendomme blev defineret som ejendomme med to boliger, én beboet af ejeren og én udlejet, samt ejendomme, hvor der på samme grundstykke (dvs. samme matrikelnr.) var både beboelse og butik eller værksted.

Tidligere fandtes mange ejendomme med to lejligheder, ofte ejet af folk med ikke helt store indkomster eller ældre mennesker, der fandt det betryggende at have en lejer i huset.

En ejendom med to lejligheder er i dag uøkonomisk, sammenlignet med en ejendom med én bolig. Lykkes det for en ejer af en ejendom med to boliger at få ret til at nedlægge den udlejede del, findes eksempler på, at lejeværdien af hele ejendommen bliver ansat til det halve af det, som en af lejlighederne hidtil skønsmæssigt har været ansat til. Ofte er det jo sådan, at den skønsmæssige værdi for en ejerbolig ansættes til 10.000 kr. eller 15.000 kr. mere end det, lejeværdireglerne ville give.

Det radikale ændringsforslag i foråret medførte, at indtil $\frac{1}{4}$ af en ejendom kunne anvendes til erhverv, uden at lejeværdiberegning efter reglerne for ejerbolig blev opgivet. Det var overførsel af en regel til byejendomme fra landejendomme; for landbrugets vedkommende havde reglen længe været gældende.

Ejendomme, hvor f. eks. $\frac{1}{3}$ anvendes til erhverv, falder imidlertid stadig udenfor. Det er ikke rimeligt. Det bør altid være muligt at anvende lejeværdireglerne for en ejerbolig også på blandede ejendomme, når ejeren selv bebor boligen.

Ved overvejelse om at indføre disse rimelige regler for blandede ejendomme bør huskes, at man ved beregning af den såkaldte dækningsafgift meget vel kan skelne mellem bolig og erhverv. Dækningsafgiften betales som bekendt til kommunerne, men kun af erhvervsjendomme eller af den del af en ejendom, som anvendes til erhverv.

Ministeren for skatter og afgifter (Anders Andersen):

Ja, det er det sidste spørgsmål, der er stillet til mig i dag. For ejerboliger i de såkaldte blandede ejendomme, det vil sige ejendomme, der benyttes både til bolig for ejeren og som led i erhvervsvirksomhed, og i tofamiliehuse ansættes lejeværdien efter et skøn over boligens antagelige udlejningsværdi. For de blandede ejendomme indeholder loven to undtagelser fra denne regel om skønsmæssig lejeværdiansættelse, idet der foretages en procentvis lejeværdiberegning dels for landbrugets stuehuse, dels for blandede ejendomme i øvrigt, når det alene er en uvæsentlig del af ejendommen, som anvendes erhvervsmæssigt.

Da vi i foråret fastlagde lejeværdireglerne for 1979 – jeg tror for øvrigt, at det radikale parti havde en betydelig medvirken hertil – skete der en mindre udvidelse af området for den procentvise lejeværdifastsættelse for blandede ejendomme. Procentreglerne kan som nævnt anvendes, hvis kun en uvæsentlig del af ejendommen benyttes erhvervsmæssigt. Hidtil havde det imidlertid været en betingelse, at ejendommen blev benyttet som led i ejerens egen erhvervsvirksomhed. Denne regel ændrede man nu, således at procentreglen fra 1979 også gælder, hvis en uvæsentlig del af ejendommen lejes ud til andet end erhvervsmæssig benyttelse.

Spørgeren ønsker, at man ganske generelt skal gå over til procentvis lejeværdifastsættelse for ejerboligen i alle tofamiliehuse og i ejendomme med blandet benyttelse. Jeg kan forsøge at berolige spørgeren med, at regeringen er indstillet på, at der i forbindelse med forberedelsen af lovforslag om lejeværdiregler for 1980 og følgende år skal foretages en undersøgelse af de tekniske muligheder for en udvidelse af den procentvise lejeværdiberegning for de to former for ejerbolig, som spørgsmålet angår, ligesom det må

[Ministeren for skatter og afgifter]

undersøges, hvad der provenumæssigt ligger i en sådan udvidelse. Ligesom hr. Bernhard Baunsgaard mener vi nemlig, at meget kan tale for, at man for disse ejerboliger inden for rammerne af det teknisk mulige gennemfører en lejeværdiberegning på basis af procentreglerne.

Bernhard Baunsgaard (RV):

Jeg takker for, at ministeren erklærer, at regeringen, altså også venstreministrene, principielt er enig med mig i, at lejeværdireglen bør bruges for ejerboligen i alle slags blandede ejendomme. Men jeg er ked af, at ministeren nu igen siger: nu skal jeg til at have det undersøgt, og så vil jeg vende tilbage til det.

Det er jo ikke noget nyt problem. Jeg tror, det var omkring midten af 1960'erne, at den nuværende minister for skatter og afgifter fik gennemført en overordentlig gunstig regel for landbrugets ejendomme, man kan vel sige landbrugets blandede ejendomme, nemlig lejeværdiberegningen for stuehuse i landbruget. Jeg er ked af, at det slet ikke er gået op for ministeren, at man bør indføre det samme for byejendommene. Jeg kan ikke se, at man kan tilsidesætte dette helt rimelige og retfærdige krav fra byerhvervenes side.

Jeg kan måske illustrere det ved at sige, vi fik jo i skatte- og afgiftsudvalget en fortegnelse over, hvordan det forholdt sig med forskellen mellem at bruge lejeværdireglerne og at bruge den skønsmæssige ansættelse i forskellige af landets amter. Jeg røber nok ikke nogen stor hemmelighed ved at sige, at forskellen i et amt som Århus amt i nærheden af byerne drejer sig om fra 10.000 til 15.000 kr. pr. ejerlejlighed. Når ministeren siger, at denne retfærdighedshandling vil vi kun gennemføre efter, at vi har set provenuberegningen, så nærmer det sig stærkt, at man siger, at det ikke må koste for meget. Ja men det er en retfærdighedshandling over for disse mennesker.

Og må jeg tage et andet eksempel: en villa med to lejepartier. Ja men det er da rimeligt, at ældre mennesker føler sig trygge ved, at en mindre lejlighed i deres ejendom er udlejet til nogen, de kender, så de ikke skal være alene. Hvorfor skal de straffes ekstra? Og for deres vedkommende kan der jo meget vel

blive tale om, at den skønsmæssigt ansatte værdi er 20.000 kr. om året.

Ministeren for skatter og afgifter (Anders Andersen):

For det første er jeg forbavset over hr. Bernhard Baunsgaards utålmodighed. Det forlig, der blev afsluttet om lejeværdiregler for 1979, var et forlig mellem de radikale og den daværende regering og andre partier. Jeg kan være forbavset over, at de radikale ikke på daværende tidspunkt fik dette problem løst, som efter hr. Bernhard Baunsgaards opfattelse er så enkelt.

Hvis jeg erindringsrigtigt, så sad hr. Bernhard Baunsgaard sammen med mig og nogle andre og forhandlede disse problemer hos den daværende skatte- og afgiftsminister efter et augustforlig, eller var det et septemberforlig? – jeg husker snart ikke, hvad det var, det var vist efter et septemberforlig – hvor hr. Bernhard Baunsgaard sammen med os andre var fuldstændig klar over, hvor komplicerede disse ting er. Jeg går ud fra, at hr. Bernhard Baunsgaard er enig med mig i, at vi ikke skal lave ordninger, som kan misbruges, og som giver urimelige løsninger.

Jeg er parat til at lave ordninger, som er rimelige, og jeg er enig med hr. Bernhard Baunsgaard i, at der ligger et problem. Det er vi i gang med at tage op i regeringen, og det vil indgå i de overvejelser, som skal udmøntes i et lovforslag om lejeværdiregler for 1980 og fremover.

Bernhard Baunsgaard (RV):

Det forlig, der drejer sig om den forbedring af lejeværdiberegningen for ejerboliger i blandede ejendomme, som vi her taler om, blev gennemført – det var hverken et september- eller oktober- eller augustforlig, det var et juniforlig – mellem socialdemokratiet og det radikale venstre.

Jeg indrømmer blankt, at også den daværende skatteminister var betænkelig, fordi han også skulle have undersøgt og foretaget mange ting. Først da jeg kunne møde op og sige: ja men herregud, når vi har haft det siden midten af 1960'erne i landbruget, så må vi også kunne gennemføre noget af det for byerhvervene, så bøjedede han sig.

Jeg kan ikke forstå hverken den daværende socialdemokratiske minister, der jo ikke

[Bernhard Baunsgaard]

kunne komme med nogen facts, der underbyggede påstanden om, at det var så indviklet, eller den nuværende minister for skatter og afgifter, der siger, at det er så indviklet, når man dog kan dele disse blandede ejendomme, når de offentlige myndigheder selv skal opkræve skat. Det gør man jo i spørgsmålet om dækningsafgift. Der kan man udmærket finde ud af, hvor stor en del af ejendommen der bruges til erhverv, og hvor stor en del af ejendommen der bruges til bolig. Så må det da være nemt at vende forslaget om og sige, at vedrørende boligen bruger vi lejeværdiberegningen. Og man må ikke komme og fortælle mig, at man ikke har oplysningerne, for de findes hos vurderingsmændene.

Ministeren for skatter og afgifter (Anders Andersen):

Ja, hr. Bernhard Baunsgaard undviger jo nu den virkelige problemstilling. Den drejer sig om tofamiliehuse o. lign., det ved hr. Bernhard Baunsgaard udmærket. Det er ikke problemstillingen med de blandede ejendomme. Der er det nemmere at finde en løsning, det har jeg jo også sagt. (*Afbrydelse af Bernhard Baunsgaard*). Men hvorfor gennemførte man det så ikke for 1979? Hvorfor har hr. Bernhard Baunsgaard ikke foranlediget, at det blev gennemført for 1979? Da havde venstre ingen indflydelse på den lovgivning, der blev gennemført. Det er dog lige skrap nok, hr. Bernhard Baunsgaard, at man nu ligesom rejser alverdens skyld over for, skal vi sige venstre, over for mig, som ikke deltog i det forlig, hvor hr. Bernhard Baunsgaard og de radikale åbenbart glemte at få løst problemet. (*Afbrydelse af Bernhard Baunsgaard*). Nej, man glemte det ikke, men jeg må sige til hr. Bernhard Baunsgaard, at det næsten er værre, når man ikke glemte det.

Første næstformand (Erlendsson):

Hr. Bernhard Baunsgaard har ikke ordet!

Ministeren for skatter og afgifter (Anders Andersen):

Man kunne altså ikke få det løst. Det er jo en erkendelse fra hr. Bernhard Baunsgaards side.

Jeg synes, at hr. Bernhard Baunsgaard skulle holde op med sine beskyldninger. Når

man selv bor i et glashus, så skal man ikke slå med sten!

Første næstformand (Erlendsson):

Det er ikke tilladt at afbryde taleren. Man har ordet heroppefra. Hr. Bernhard Baunsgaards taletid er desuden udløbet.

Hermed sluttede spørgsmålet.

11) Til *ministeren for kulturelle anliggender* af:

Poulsgaard (FP):

»Da det af dagspressen ganske klart fremgår, at Danmarks Radio ikke sender de programmer, som licensbetalerne ønsker, bedes ministeren oplyse, hvorvidt han har i sinde at foretage en undersøgelse blandt samtlige licensbetalere, således at disse får mulighed for at give deres mening til kende om, hvorvidt de ønsker Dansktop i radioen, TV ved spisetid, genudsendelse af serier på relevante tidspunkter osv.«

(Spm. nr. 136).

Skriftlig begrundelse.

I et svar til mig af 12. september d.å. har ministeren oplyst, at han ikke mener, at man kan gennemføre seer- og lytterundersøgelser hos licensbetalerne, bl. a. fordi der er flere personer i hver husstand. Ministeren tror åbenbart ikke, at danske familiemedlemmer taler sammen, og er der forskellige meninger inden for familien, er der jo ikke noget i vejen for, at man kan have flere svarkolonner. Da meningstilkendegivelsen i alle tilfælde kun kan være vejledende, kan svarenes antal jo ikke være væsentligt.

Gang på gang oplever man, at Danmarks Radio er aldeles ude af trit med befolkningens ønsker, som f. eks. i den verserende diskussion om Dansktoppen. Det er spørgerens opfattelse, at det må være rimeligt, at de, der betaler, også har mulighed for at øve indflydelse på, hvad der skal sendes.

Poulsgaard (FP):

Det spørgsmål, jeg her har stillet til ministeren, har jeg stillet næsten med forvisning om, at jeg får et negativt svar. Jeg har jo før prøvet at spørge ministeren herom.

[Poulsgaard]

Det er jo faktisk fantastisk, at vi lever i en tid, hvor vi snakker om nærdemokrati og medindflydelse, og hvad ved jeg, men med hensyn til noget af det, der virkelig vedrører alle danske, nemlig TV og radio, skal seere og lyttere bare være nogle, der spytter i bøs-sen, de skal overhovedet ikke have indflydel-se på, hvad der skal sendes ud. Vi kan jo se, at nu verserer f. eks. sagen om Dansktoppen. Det er en meget populær udsendelse, ja men den skal kvæles. Vi kan se alle disse læser-breve og alle de indlæg, der er om TV ved spisetid og genudsendelse af de populære serier, hvor man faktisk sender de bedste serier, lige når familien Danmark skal sætte sig til middagsbordet. Så får man et skænderi i familien, men det er måske, for at der skal være nogle flere til at vejlede os, når vi er brudt ned psykisk af det, hvad ved jeg. Det undrer jo heller ikke, at Danmarks Radio ikke har tid til den slags ting, når man betænker, hvor travlt Danmarks Radios medar-bejdere har med at holde fri. De har faktisk slet ikke tid til at være på arbejdspladsen.

Jeg stillede et spørgsmål til ministeren den 25. august 1978, om ikke man på licensopkrævningskortet kunne lade lytterne og seerne tilkendegive, hvilke programmer de foretrak, og på hvilke tider de eventuelt ville have de programmer. Ministeren skriver den 12. september bredt og flot tilbage, at det kan man så sandelig da ikke, for en familie består jo af flere medlemmer, og der er måske kun ét licensopkrævningskort. Ja men det kunne måske godt være sådan, at også danskere taler sammen i familien indbyrdes, og der var da ingenting til hinder for, at man kunne have 4, 5, 6 punkter, så man kunne prioritere. Hvis far vil have den ene udsen-delse, mor den anden og børnene den tredje, så kunne de stå der alle sammen. Så fik man nogle retningslinjer, og det kunne ikke være så særlig svært at gennemføre det, hvis altså viljen var til stede.

Derfor har jeg altså gentaget mit spørgs-mål, om ministeren ikke har i sinde at lade foretage en sådan undersøgelse.

Ministeren for kulturelle anliggender (Niels Matthiasen):

Jeg vil så nødig skuffe hr. Poulsgaard, så mit svar bliver negativt.

I svaret på det spørgsmål, som jeg besva-rede skriftligt den 12. september i år, sagde jeg, at spørgsmål af denne art henhørte un-der radiolovgivningen og måtte afgøres af regeringen og folketinget efter sædvanlige demokratiske principper. Nu spørger hr. Poulsgaard, om jeg på giroindbetalingskorte-ne vil give licensbetalerne mulighed for at tilkendegive deres mening om Danmarks Ra-dios programvirksomhed.

Svaret må igen blive et nej. Det endelige administrative ansvar for Danmarks Radios programvirksomhed er ifølge radiolovens § 9 henlagt til radiatorådet. Det har hr. Poulsgaard ikke én gang, men gentagne gange fået at vide, og da hr. Poulsgaard ikke er nybegyn-der i dette ting, så burde det være på tide, at han kendte lovgivningen. Danmarks Radio foranstalter sine egne meningsmålinger, og jeg har som minister ikke tænkt mig at gøre noget tilsvarende.

Poulsgaard (FP):

Det kan jo ikke nytte noget, at kulturmini-steren og jeg bliver grove mod hverandre. Det kan jo ikke nytte noget, at ministeren kommer og påstår, at hr. Poulsgaard ikke kender lovgivningen eller burde kende lov-givningen, eller hvordan det blev udtrykt. Jo, jeg kender godt lovgivningen, men vi er lov-givere herinde, og hvis der er en lov, der ik-ke fungerer efter hensigten, så bør vi ændre den. Det er ikke engang en lovændring, jeg søger. Jeg vil ikke have, at folk skal være bestemmende. Jeg ønsker bare, at der skal åbnes mulighed for på girokortene at give udtryk for, hvilke programmer man ønsker sendt.

Det kan ikke nytte noget, at ministeren hele tiden kommer rendende her og siger, at det er radiatorådet, der ordner det dér, for det er folketinget, der fastsætter licensen, og det er også folketinget, der udpeger en del af radiatorådsmedlemmerne. Derfor har folketin-get også en del ansvar for det, der foregår dér. Ministeren er altså den øverste ansvarli-ge for Danmarks Radio ifølge lovgivningen, det er vist korrekt. Derfor burde ministeren ikke være så arrogant at afvise sådan noget i stedet for at tage en drøftelse op og se, om det ikke var praktisk gennemførligt. Jeg hå-ber, at ministeren vil komme på bedre tan-ker.

[Poulsgaard]

Vi ved, at vi kan få Danmarks Radio og fjernsyn i trit med det, befolkningen ønsker, og det er i hvert fald ikke det, der bliver sendt i øjeblikket, det kan jeg roligt garantere ministeren.

Ministeren for kulturelle anliggender (Niels Matthiasen):

Jeg vil gerne gøre hr. Poulsgaard opmærksom på, at jeg aldeles ikke kommer rendende her – jeg går ganske normalt op på talerstolen.

Så vil jeg gerne sige, at nu er det jo noget helt andet, det drejer sig om. Der står i det spørgsmål, som hr. Poulsgaard har stillet, om jeg vil foretage en undersøgelse blandt samtlige licensbetalere. Efter det, hr. Poulsgaard nu siger, så kunne han have spurgt mig, om jeg ville foretage en lovændring, som satte mig i stand til det. Det er et helt andet spørgsmål, det synes jeg nok skal understreges. Jeg siger nu, også for at forebygge det nye spørgsmål, at jeg agter ikke at foretage nogen lovændring i det spørgsmål.

Hermed sluttede spørgsmålet.

12) Til *ministeren for kulturelle anliggender* af:

Poulsgaard (FP):

»Hvilke kommentarer har ministeren til den af Egon Madsen, Artillerivej 63/30, København, fremsendte skrivelse til kulturudvalget med påstand om, at det er almindeligt sjuksk og ikke så meget tyveri, der er skyld i, at der forsvinder bøger fra det kgl. bibliotek?«

(Spm. nr. 145).

Skriftlig begrundelse.

I Egon Madsens brev, der er optaget som bilag 7, alm. del i kulturudvalget, står bl. a.:

De i svaret nævnte tre værker, som i 1977 blev anmeldt stjålet og af kriminalpolitiet efterlyst via Interpol, blev *ikke* »senere fundet i samlingerne«.

Ca. en måned efter anmeldelsen dukkede værket R. Bentley: »Design for Six Poems« fra 1757 op. Det blev returneret fra bogbinder Anker Kysters Eftf., Landgreven 7, hvortil bibliotekets indbindingskontor – uden at kunne erindre det og uden at have anført det

– havde sendt det for en speciel konservering (tilberedning af en opbevaringsæske).

Belært af dette – og meget indigneret over at være latterliggjort ved at efterlyse en bog, der blot var sendt til bogbinder, via Interpol – besluttede kriminalpolitiet sig for at efterforske, om to andre – også via Interpol – efterlyste bøger, som en låner på bibliotekets læsesal med sikkerhed kunne sige at han få måneder forinden havde afleveret efter lån, ej heller var stjålet. De fandt dem i en boks på læsesalen, hvor de i stedet for at gå til på-plads-sætning i magasinet var blevet liggende, efter at låneren havde afleveret dem.

Ministeren for kulturelle anliggender (Niels Matthiasen):

Hr. Poulsgaard er en overraskelsesmand, for man må jo sige, at det er en ny praksis, der hermed indledes, at ministeren nu skal besvare spørgsmål vedrørende breve, der er sendt til kulturudvalget, hvor de rettelig hører hjemme. Men jeg skal da gerne svare på det spørgsmål, der er stillet af en hr. Egon Madsen, med påstand om at det er almindeligt sjuksk og ikke så meget tyveri, der er skyld i, at der forsvinder bøger fra det kgl. bibliotek.

Derom har rigsbibliotekarembetet oplyst, at det kan afvise, at sjuksk er årsagen til, at der forsvinder bøger fra det kgl. bibliotek. Forholdet omkring de af hr. Egon Madsen nævnte 3 bøger er følgende: medens biblioteket tidligere iværksatte omfattende og tidkrævende efterforskninger efter manglende bøger, før man foretog anmeldelse til politiet, så har rigsbibliotekarembetet efter henstilling fra politiet indskærpet, at sådan anmeldelse sker omgående, såfremt en bog ikke umiddelbart findes på sin endelige plads i samlingerne og omstændighederne giver anledning til mistanke om tyveri, f. eks. at bogen for nylig er indkøbt, har været fremtaget til læsesalen og forskellige andre forhold.

Det første tilfælde: John Whitgift: »The Defence of the Answer«. Bogen blev under en senere intern efterforskning fundet i sikker varetægt hos den forskningsbibliotekar, der forestod katalogiseringen af ældresamlingen.

Det andet spørgsmål: Pufendorf: »Rebus A Carolo«. Bogen har været fremtaget til en låner på det kgl. biblioteks læsesal. Den blev

[Ministeren for kulturelle anliggender]

fejlagtigt anmeldt til politiet, uden at man forinden havde undersøgt bestanden i læsesalens særlige sikkerhedsboks, hvortil bogen var blevet afleveret. Efter en revision af boksens indhold kom bogen på sin endelige plads.

Endelig det tredje tilfælde: R. Bentley: »Design for Six Poems«. Bogen var, da den blev konstateret som manglende, indleveret til bogbinder. Det er forkert, som påstået af hr. Egon Madsen, at udlandsafdelingens indbindingskontor ikke havde registreret dette, idet bogen udtrykkelig var noteret i kontorets journaler som værende hos bogbinder, men det er naturligvis beklageligt, at dette ikke blev konstateret inden politianmeldelsen.

Det må konkluderes, at alle 3 anmeldelser har været forhastede. Men jeg synes nok – også fordi jeg ved, hr. Poulsaard er en af dem, der har kritiseret forholdene omkring det kgl. bibliotek – at man må sige, at da man nu ønsker den størst mulige sikkerhed og opklaringsprocent, så er det nok væsentligt, at man anmelder det omgående og så risikerer nogle fejltagelser ind imellem. Jeg tror heller ikke, at det i fremtiden kan undgås, at den slags anmeldelser fremkommer, men det kan skabe den størst mulige sikkerhed, også med hensyn til opklaringsprocenten.

Poulsaard (FP):

Jeg ved ikke, om jeg er en overraskelsesrenes mand, men jeg tror nok, at der er andre, der overrasker den danske befolkning en gang imellem. Lad nu det hvile.

Ministeren ved udmærket godt, hvordan arbejdet foregår i udvalg herinde: møderne er lukkede, og vi må ikke referere andet end det, vi selv har sagt. Så kommer pressen selvfølgelig rendende igen til ministeren og slæber ham foran mikrofonen, det ved vi jo.

Det kgl. bibliotek er der jo sket en fantastisk udvikling i, og vi konstaterer altså et betydeligt svind. Jeg tror, at hele befolkningen mener, at det er noget, der virkelig må gøres noget ved. Vi må have stoppet disse tyverier.

Så får vi sådan et brev som dette fra hr. Egon Madsen, der rejser nogle efter min mening meget alvorlige beskyldninger mod det kgl. bibliotek. Ministeren ved jo også, hvordan det er: de drukner det hele i papirdynge i de forskellige udvalg.

Derfor synes jeg, at offentligheden har krav på at få at vide, om det, der står i det brev, er forkert. Hvis det var rigtigt, så var der altså grund til at foretage sig noget yderligere. Nu kan jeg jo forstå på ministeren, at det, som står her i brevet, ikke er korrekt. Jeg siger tak for, at vi har fået det afklaret. Jeg tror også, at mange andre, der er interesserede i det kgl. bibliotek, er glade for at få det afklaret. Derfor spørgsmålet.

Hermed sluttede spørgsmålet.

13) Til *undervisningsministeren* af:

Elisabeth Krog (KF):

»Hvad vil ministeren gøre for at sikre en større politisk bredde og faglig lodighed i skoleradioens orientering om verdensøkonomi og international samhandel?«

(Spm. nr. 147).

Skriftlig begrundelse.

Skoleradioens serie »Råvarer i verdenshandelen« behandler disse emner ud fra oftest meget forenkede problemstillinger og med en værdiladet og følelseladet sprogbrug. Der fremsættes påstande om og anklager mod navngivne virksomheder, mod USA, England, Frankrig og Vesttyskland. Der generaliseres og forenkles ud fra gængse socialistiske og kulturradikale grundholdninger, så fremstillingen får karakter af agitation – i stedet for saglig og nøgtern oplysning om råvarer i verdenshandelen.

Behandlingen af emner som udenlandske investeringer i u-lande, forholdet mellem u- og i-lande, kolonitidens virkninger, råvarekarteller og nationaliseringer forekommer groft forenkede og fortegnede.

Serien er opbygget som halvdokumentariske montager, hvor forklarende og oplysende tekster veksler med musik, indlagte agiterende sange og temaspil. Tekstgrundlaget stammer dels fra alternative forlag som Demos, Røde Hane og Skipper Clement, dels fra Mellemløkeligt Samvirke og en enkelt publikation fra Industrirådet (»Industrien og olien«).

Der findes andre synspunkter på problemerne om en ny økonomisk verdensorden og råvarer i verdenshandelen. Ministeren bør sikre, at også disse kan komme til orde, når

[Elisabeth Krog]

skoleradioen påtager sig at orientere os om verdensøkonomi og international samhandel.

Første næstformand (Erlendsson):

De to sidste spørgsmål er stillet til undervisningsministeren af fru Elisabeth Krog. De vil blive besvaret af ministeren for Grønland.

Ministeren for Grønland (Jørgen Peder Hansen):

Som undervisningsminister Ritt Bjerregaard har nævnt det i svar på forskellige spørgsmål, senest svar til hr. Bertel Haarder på spørgsmål nr. 689 af den 19. april 1978, så produceres radioens undervisningsudsendelser i henhold til en samarbejdsaftale med undervisningsministeriet. Det samlede årlige produktionsforslag forelægges undervisningsministeren til godkendelse med en indstilling fra bl. a. landscentralen for undervisningsmidler, og det sker i overensstemmelse med loven af 13. juni 1973, § 6, nr. 4.

Når undervisningsministeren som sidste instans får forelagt sæsonplanen, er det derfor ikke hensigten og heller ikke muligt ud fra de korte beskrivelser at foretage en detaljeret gennemgang af de enkelte forslag. Undervisningsministerens gennemgang af sæsonplanen begrænser sig derfor til de generelle retningslinjer, f. eks. om der er en rimelig balance mellem antallet af udsendelser for de enkelte skoleområder. Det er herefter Danmarks Radios opgave på loyal måde at realisere den godkendte sæsonplan.

I sæsonplanen for 1978 er medtaget den af spørgeren omtalte serie: »Råvarer i verdenshandelen«. Ifølge sæsonplanens beskrivelser omfatter serien 4 radioudsendelser, beregnet for grundskolen, 8.-10. skoleår og erhvervsskolerne. Radioprogrammerne skal gå ind på ideerne om en ny økonomisk verdensorden vedrørende en ny balance mellem i- og u-lande, hvor råstoffernes fordeling og prisdannelse spiller en afgørende rolle.

Om anvendelsen siger sæsonplanen, at serien kan danne grundlag for et arbejde, der lægger vægten på de økonomiske forbindelser mellem i- og u-lande og bruger råstofsituationen som indgang til denne problematik. På grund af den korte svarfrist, der har været, har det ikke været muligt for Danmarks Radio at udtale sig om de forhold, der er angivet i begrundelsen for spørgsmålet.

Til spørgerens angreb på seriens alsidighed kan det generelt siges, at alsidighedskravet skal være opfyldt for undervisningsafdelingens udsendelser som helhed, men ikke nødvendigvis for den enkelte udsendelse. Det må endvidere tages i betragtning, at udsendelserne med tilhørende arbejdshæfter og lærervejledninger kun er en del af det undervisningsmateriale, som står til rådighed for læreren og for eleverne ved deres tilrettelæggelse af det pædagogiske arbejde med forskellige emner.

På det foreliggende grundlag finder jeg ikke, at der er anledning til for undervisningsministeren til at foretage videre i denne sag.

Elisabeth Krog (KF):

Jeg beklager, at ministeren ikke er til stede, men jeg er da glad for, at både undervisningsministeren og Grønlandsministeren har læst sæsonplanen og konstateret deres afmagt over for samme sæsonplan.

Det er jo sådan, at Danmarks Radios enret og centrale placering i landets kultur- og samfundsliv gør, at institutionen har pligt til at bringe saglig og upartisk information, og jeg går ud fra, at de almindelige publiceringsregler og retningslinjer for Danmarks Radio også gælder skoleradioen, som er underlagt undervisningsministeriet. Hvis det ikke er tilfældet, mener jeg, at folketinget og ministeren på en eller anden måde alligevel må have ansvar for, at disse retningslinjer bliver overholdt, da skoleradioen jo unddrager sig radiatorådets efterkritik.

Dette med at der ikke kan kræves alsidighed i den enkelte udsendelse, og at alsidigheden skal tilgodeses over en længere periode, mener jeg i og for sig er en falsk problemstilling, for der er ikke programsat nogen anden serie eller udsendelse, som anskuer disse verdensøkonomiske problemer ud fra nogen anden synsvinkel eller støtter sig på eksperter, som har et andet syn på verdenshandelen og produktion og priser og de øvrige økonomiske og moralske forbindelser mellem u- og i-lande end det, som gælder for forlaget Demos og den stærkt politiserende organisation Mellemfolkeligt Samvirke.

Jeg mener, at der kun er programsat to andre udsendelsesrækker inden for den geografiske fagkreds, nemlig »Her bor vi i Nor-

[Elisabeth Krog]

ge« samt »Her bor vi i Finland«, og de berører egentlig ikke de samme problemer.

Derfor synes jeg at man må kunne forlange, at en skoleradioudsendelse – hvem der end måtte have det endelige programansvar for den, så er det jo ministerens ressort – består af andet end tidens almindelige kulturradikale postulater og de almindelige betragtninger, som man kan læse sig til i forlaget Demos' bøger og Mellemlfolkeligt Samvirkes publikationer. Hvis man tager et enkelt postulat, så står der f. eks., at »kolonimagterne sørgede for, at den håndværksproduktion, som før i tiden eksisterede, blev ødelagt, mens de sad ved magten«.

Ministeren for Grønland (Jørgen Peder Hansen):

De fremsatte synspunkter skal jeg naturligvis referere for undervisningsministeren.

Det, der kalder mig herop, er, at jeg blot vil understrege, at jeg ikke, fordi der er stillet et spørgsmål til mig, på nuværende tidspunkt føler nogen form for afmagt i anledning af det stillede spørgsmål. Jeg mener, jeg ganske klart på saglig måde har redegjort for, hvorledes proceduren former sig, og det er der egentlig ikke rettet nogen indvendinger imod.

Jeg har også ganske klart understreget, at det er udsendelserne i deres helhed, der bliver underkastet en vurdering, og ikke nødvendigvis de enkelte udsendelser. Jeg mener, det er væsentligt at have dette med, når man bedømmer enkelthederne i disse udsendelser.

Jeg er meget vel klar over, at der er forskellige opfattelser i de forskellige forlagsproduktioner, men jeg vil advare stærkt imod, at man går hen og bliver politisk allergisk over for et bestemt forlag. Det er nu engang en rimelig ting, at tingene bliver alsidigt belyst. Hertil hører også disse forlagsproduktioner.

Elisabeth Krog (KF):

Jeg har ikke noget som helst imod, at problemerne bliver alsidigt belyst, og jeg synes også godt, at både Demos' og Røde Hanes og Skipper Clements publikationer kunne indgå i belysningen, men jeg efterlyser andre. Der er i hele serien kun, så vidt jeg husker, én publikation fra Industrirådet, som hedder »Industrien og olien«, og da der ikke er no-

gen anden serie om det samme emne, kan der ikke være tale om nogen alsidighed over et længere tidsrum.

Jeg vil gerne lige nævne postulater som, at »USAs regering lægger pres på u-landsregeringer, der har brug for økonomisk og militær bistand fra USA, til at undertrykke oprørsforsøg fra befolkningens side«, at »de rige lande med USA i spidsen er imod råvarekarteller«, at »USA prøver at splitte u-landene, så de ikke kan blive enige om at lave aftaler«, og at »når USA så tit har blandet sig i u-landenes forhold, så skyldes det i høj grad USAs ønske om at kontrollere forsyningerne af råvarer fra u-landene« og lignende mærkelige udtalelser, som står ganske uimodsagt. Om nationaliseringer siges det, at »ejerne af de nationaliserede virksomheder bliver selvfølgelig vrede og trækker ofte deres teknikere hjem fra u-landene. Derfor er det ikke så let at nationalisere«. Det er sådan nogle underlige letkøbte flokler, hvor man ikke rigtig får nogen baggrund for det, der siges. I en af udsendelserne, den 4. oktober 1978, skifter det normalt med slagsange, musik og tekstindslag, og det ender med en eller anden lille sketch om en råvarespekulation, som også er på et plan, man bestemt ikke kan være bekendt.

Jeg synes, det er en oplysning på et fagligt plan, som undervisningsministeren ikke kan være bekendt at være medansvarlig for.

Ib Nørlund (DKP):

Det er mig kun tilladt at stille spørgsmål til ministeren, og jeg vil derfor gerne spørge ministeren: synes han egentlig ikke, at det er ganske fornuftige og rimelige ting, der lige er blevet læst op her, til karakteristik af imperiismen og den måde, den kører frem på?

Ministeren for Grønland (Jørgen Peder Hansen):

Jeg vil indrømme, at det, der overraskede mig mest, var, at denne oplæsning ikke blev efterfulgt af et spørgsmål til mig. Med hensyn til selve de bemærkninger, der fremkom – nå, ja, jeg skal ikke stå og krænge ud her med, hvad jeg egentlig er enig og uenig i, det er ikke min opgave, men jeg var selvfølgelig overrasket over, at der ikke var et spørgsmål til mig.

[Første næstformand]

Første næstformand (Erlendsson):

Det var en kommentar.

Hermed sluttede spørgsmålet.

14) Til *undervisningsministeren* af:

Elisabeth Krog (KF):

»Hvad vil ministeren gøre for at hindre, at skoleradioens tyskundervisning anvendes til politisk, revolutionær forkyndelse, som det sker i serien »Deutschland um 1848«?»

(Spm. nr. 148).

Skriftlig begrundelse.

Serien beskriver politiske forhold og begivenheder i Tyskland omkring 1848 og drager paralleller til vor tid. Det sker i form af halvdokumentariske montager, hvor tekstlæsning veksler med kampsange og dramatiske lyd-billeder af vrede folkemasser, geværlid, skrig og revolutionære taler. Tekstgrundlaget er uddrag af gamle og nye marxistiske og revolutionære skrifter og kampsange.

Sprogbrugen og ordvalget er det gængse fra den marxistiske debat. Der trækkes paralleller til 1933-45 og videre til forholdene i nutidens to tyske stater. Forholdene i DDR omtales på 4 linjer af grundbogens 59 sider og karakteriseres med ordet »Exil« i forbindelse med en omtale af Wolf Biermann og enkelte andre, »som frivilligt eller ufrivilligt måtte forlade DDR«. Der bringes et digt af Biermann, som anklager DDR og smæder Vesttyskland. Dermed optager det kritiske stof om DDR 1 side og 4 linjer.

Resten af grundbogens 59 sider er et samfundskritisk skrift mod vor tids forhold i Vesttyskland. Det består af gamle og nye revolutionære tekster og kommentarer. Forfatteren Hans Magnus Enzensberger tager udgangspunkt i en klassisk, revolutionær beskrivelse af forhold i Hessen 1834 og trækker på halvanden side lige linjer til nutidens Iran, hvor shahen beskrives som blodiglen, hvor landets oliepenge deles mellem europæiske og amerikanske selskaber og landets magthavere, som ikke investerer profitten til gavn for landet, men deponerer den i schweiziske banker. Disse påstande forbliver uimodsagte.

Den revolutionære forfatter Günter Wallraff tildeles syv af grundbogens sider til et

forbitret angreb på den tyske stats forfatningsværn med de sædvanlige anklager for parlamentarisk samfundsvold og politistatsmetoder – som motivering for politisk vold mod staten og forståelse for den revolutionære politiske terror.

Ministeren for Grønland (Jørgen Peder Hansen):

Jeg skal på undervisningsministerens vegne også besvare dette spørgsmål.

Svaret skal være, at jeg også her vil henvise til den samarbejdsaftale mellem Danmarks Radio og undervisningsministeriet, som jeg gjorde det for et øjeblik siden.

Som i dette spørgsmål er der også her tale om en serie fra sæsonplanen for 1978. Ifølge sæsonplanen omfatter serien to radioudsendelser, beregnet for 2. og 3. gymnasieklasse, 2. HF-klasse og for seminarierne, og indholdet er angivet som en montage om tiden før og efter det skelsættende år 1848.

Serien vil bl. a. komme til at beskæftige sig med Heinrich Heine og »Das junge Deutschland«, Georg Büchner og naturligvis Karl Marx og hans betydning for den umiddelbart efterfølgende tid. Programmerne skal ifølge sæsonplanen kunne give en orientering for beskæftigelse med den ældre litteratur, som stadig har stor samfundsmæssig betydning, således at der kan skabes diskussioner om vor egen tid.

Danmarks Radio, som har til opgave på loyal måde at realisere programmerne ud fra denne beskrivelse, har heller ikke i dette tilfælde haft mulighed for at udtale sig om kritikken i spørgsmålets begrundelse på grund af den korte svarfrist, der har været.

Med hensyn til spørgerens kritiske bemærkninger om seriens alsidighed skal jeg tillade mig at henvise til mine bemærkninger om alsidighedskravet i svaret på spørgsmål nr. 147.

Elisabeth Krog (KF):

Denne udsendelse er ganske rigtigt baseret på det for tiden gængse historiesyn, at historieopfattelserne hænger sammen med samfundsudviklingen, og at de ikke blot afspejler denne, men også påvirker denne udvikling. Det vil sige, at nutidens historieopfattelse

[Elisabeth Krog]

spiller en væsentlig rolle for den fremtidige udvikling.

Fremstillingen i denne serie nærmer sig på væsentlige punkter historieforfalskning, når den trækker paralleller til nutiden. Når teksten taler om, at tilstandene i DDR nu om dage kan karakteriseres med ordet »Exil«, mens man sammenholder nutidens forhold i Vesttyskland med die Demagogenverfolgungen, som skete i 1848, som hæftet stort set handler om, og paralleliserer til den tids bogbrænding, tyranni og undertrykkelse, så viser det, at man i teksten ikke forholder sig kritisk til de to Tysklunde, men kun forholder sig kritisk til Vesttyskland.

I DDR nøjes man med at tale om »Exil«, og man bruger fire linjer til at begrunde dette og kommer med et digt af Wolf Biermann, som både angriber DDR og Vesttyskland. Det er Vesttyskland, som er under anklage. Man hævder, at debatten dér beherskes af ord som »Berufsverbot« og »Radikalenerlass«, og det er som sagt Vesttyskland, som på 57¹/₂ side af grundbogens 59 sider er under anklage. Og sådan forekommer det også, når man hører selve udsendelserne. Det er ikke DDR, hvor kritik, opposition og frihed ikke bare er begrænset, men afskaffet, og hvor 3,6–4 millioner mennesker er flygtet og mange tusinder er skudt på forskellige sindrige måder – det er Vesttyskland, som er under kritisk lup.

Jeg synes ikke, at tyskundervisningen burde fortie væsentlige sider ved begge Tysklands politiske liv, og jeg synes, at det er en form for historiefortælling, hvor man forholder sig så ukritisk til dele af sine kilder, at det må siges at være uacceptabelt som skole-radio.

Hermed sluttede spørgsmålet, og spørgetiden var dermed til ende.

Skriftligt besvarede spørgsmål:

Første næstformand (Erlendsson):

Fra ministre er modtaget skriftlig besvarelse af spørgsmål stillet af følgende medlemmer af folketinget:

Bernhard Baunsgaard: spm. nr. 95 og 101.

Annelise Gotfredsen: spm. nr. 104.

Kirsten Jacobsen: spm. nr. 105 og 113.

Poulsgaard: spm. nr. 106.

Alfred Hansen: spm. nr. 107, 108 og 118.

Mimi Jakobsen: spm. nr. 111.

Til *justitsministeren* (17/10 78) af:

Bernhard Baunsgaard (RV):

»Er det rimeligt, at der skal gå så lang tid, inden danske myndigheder reagerer og får udarbejdet udleveringskrav om den 3-årige dreng, der af faderen er ført til Spanien?«
(Spm. nr. 95).

Begrundelse.

Ifølge en artikel i Politiken har myndighederne herhjemme endnu ikke fået udarbejdet et krav om udlevering af et 3-årigt barn, der den 22. juli af faderen blev bortført til Spanien.

Efter de oplysninger, Politiken giver, synes der ikke at være tvivl om, at moderen har forældremyndigheden, og at faderen uretmæssigt har bortført barnet. Hvis disse oplysninger er korrekte, hvorfor skal det så vare så længe, før vore myndigheder reagerer?

Hvis der på den anden side er særlige vanskeligheder ved at få udleveret barnet på grund af forskellig lovgivning i Spanien og Danmark eller på grund af internationale aftaler mellem Spanien og Danmark, er det rimeligt, at disse vanskeligheder klarlægges.

Besvarelse (26/10 78):

Justitsministeren (Nathalie Lind):

Det kan indledningsvis oplyses, at justitsministeriet via udenrigsministeriet i skrivelse af 16. oktober 1978 har fremsat formel anmodning om udlevering til retsforfølgning her i landet af den person, som omtales i begrundelsen for det stillede spørgsmål.

Justitsministeriet skal i øvrigt anføre, at den foreliggende sag af alle implicerede danske myndigheder er blevet behandlet som en hastesag, og at der efter ministeriets opfattelse ikke er grundlag for at rette kritik mod nogen myndighed for sagsbehandlingen. Til belysning af den medgåede ekspeditionstid kan det nævnes, at der er gået godt 14 dage med efterforskning til konstatering af den pågældende persons ophold i udlandet. Endvidere er der – som i alle sager vedrørende retsanmodninger til udlandet – medgået en vis tid med tilvejebringelse og oversættelse

[Justitsministeren]

m. v. af det sagsmateriale, som nødvendigvis skal fremsendes til udlandet i forbindelse med den formelle udleveringsbegæring.

Til *ministeren for skatter og afgifter* (17/10 78) af:

Bernhard Baunsgaard (RV):

»Kan ministeren oplyse, hvor mange kommuner der i 1979 får en så høj kommunal beskatning, at de indkomster, der beskattes på 3. trin i statsskatteskalaen, får nedsættelse af skatten på grund af det såkaldte skatte loft, og kan ministeren oplyse, hvor stor en del af det samlede antal skatteydere i hele Danmark der bor i de pågældende kommuner, og hvor stort et provenu staten mister ved skatte loftet?«

(Spm. nr. 101).

Begrundelse.

I den kommende tid vil skatte loftet sikkert komme til at spille en rolle i skattediskussionen; derfor vil ovennævnte oplysninger have interesse. Forudsætningen for besvarelse må være, at regeringens udspil om udskrivningslov m. m. gennemføres.

Besvarelse (25/10 78):**Ministeren for skatter og afgifter (Anders Andersen):**

Regeringens forslag til lov om udskrivningsprocenten og personfradragene for kalenderåret 1979 m. v. (nr. L 7) vil medføre, at skatte loftsbestemmelsen i udskrivningslovens § 3, stk. 4, i 1979 vil få betydning for skatteydere i 7 kommuner, dersom deres skattepligtige indkomster overstiger 139.400 kr.

Det drejer sig om kommuner, hvor udskrivningsprocenten for indkomstskaften til kommune og amtskommune tilsammen ligger over 25,8 pct. i 1979.

I vedføjede oversigt er navnene på de 7 kommuner anført sammen med den samlede udskrivningsprocent for kommunal og amtskommunal indkomstskat for hver enkelt kommune.

Kommuner, hvor skatte loftsbestemmelsen i udskrivningslovens § 3, stk. 4, skal anvendes i 1979 ved gennemførelse af nr. L 7:

Kommune	Udskrivningsprocent 1979 til kommune og amt
Albertslund	26,2 pct.
Ishøj	25,9 pct.
Galten	26,3 pct.
Hinnerup	26,1 pct.
Hørning	26,3 pct.
Skanderborg	25,9 pct.
Århus	26,1 pct.

Det samlede antal personer under ligning i de omtalte kommuner kan i 1979 anslås til ca. 275.000 personer. For landet som helhed kan det samlede antal personer under ligning anslås til ca. 4.150.000 personer i 1979.

Det forventede provenutab for staten i 1979 som følge af skatte loftsbestemmelsens anvendelse i de nævnte 7 kommuner må skønnes at blive af en megen beskedent størrelse – måske ca. 2–3 mill. kr.

Til *handelsministeren* (18/10 78) af:

Annelise Gottfredsen (KF):

»Kan ministeren bekræfte de oplysninger, der fremkommer i Danske Fjernvarmeværkers Forenings skrivelse af 11. oktober 1978 til energisekretariatet under Kommunernes Landsforening vedrørende beskæftigelsesvirkningerne af naturgas- og fjernvarme forsyning af boliger?«

(Spm. nr. 104).

Begrundelse.

I maj 1978 udgav Kommunernes Landsforening en rapport: Mulige beskæftigelsesvirkninger og materialeforbrug regionalt og landsomfattende ved indførelse af naturgas i Danmark, som redegjorde for de beskæftigelsesmæssige konsekvenser af naturgassens indførelse her i landet. Det må imidlertid være af betydning at få en redegørelse for det eventuelle fald i beskæftigelse og de valutatiske forhold ved den nedgang i olieforbrug og fjernvarme forbrug, der vil blive konsekvensen af indførelse af naturgas. I en kommentar fra fjernvarmeværkerne til denne rapport peges på, at investeringerne i fjernvarmeudbygningen, der er dobbelt så store som for naturgas, udløser mere end tre gange

[Annelise Gottfredsen]

så megen indenlandsk beskæftigelse som et naturgasprojekt af tilsvarende omfang.

Besvarelse (25/10 78):

Handelsministeren (Arne Christiansen):

Danske Fjernvarmeværkers Forening forudsætter i deres beregninger, at importandelen for naturgasdistributionsnettet er 50 pct., og at tilslutningsudgifterne pr. husstand er 7.500 kr. Begge disse forudsætninger er imidlertid urealistiske.

Den importandel på 50 pct. for naturgasprojektet, som er anført i investeringsredegørelsen, omfatter det samlede naturgasprojekt inkl. søledning og transmissionsnet.

Danske Fjernvarmeværkers Forening sammenligner anlæg af distributionsnet for henholdsvis fjernvarme og naturgas. Hovedpar-

ten af valutaudgiften i naturgasprojektet vedrører søledningen og transmissionssystemet.

For naturgasdistributionsanlægget alene har nyere undersøgelser vist, at importandelen udgør ca. 10 pct.

En af Foreningen Dansk Gas i juni 1978 udarbejdet undersøgelse af et naturgasnet i samme område, som fjernvarmeundersøgelsen dækker, samt fornyet gennemgang af omkostningerne ved etablering af naturgasdistributionsnettet har vist, at tilslutningsudgifterne vil være 4.700 kr. og ikke 7.500 kr. som anført i Danske Fjernvarmeværkers Forenings beregning.

Forskellen skyldes, at tallene bygger på forskelligt grundlag.

Hvis man korrigerer den af Danske Fjernvarmeværkers Forening foretagne beregning og tabel, fås følgende resultat:

Distributionssystemer.

Investering – beskæftigelsesmæssige og valutariske forhold – i forbindelse med tilslutning af 400.000 boliger til naturgas henholdsvis fjernvarme.

opvarmningsform	samlet investering i mia kr.	til indenlandsk beskæft. i mia kr.	til import i mia kr.	indenlandsk beskæft. i mandår.
Naturgas distribution	1,9	1,7	0,2	4.250
Fjernvarme distribution	6,0	4,8	1,2	12.000

Investeringerne i fjernvarmeudbygningen, der er over 3 gange så store som for naturgas, udløser en indenlandsk beskæftigelse, som er ca. 3 gange så stor som for naturgas.

Der er ingen beskæftigelsesmæssig fordel ved fjernvarme i forhold til naturgas pr. investeret krone.

Sammenlignes beskæftigelseseffekten, er der ikke nogen forskel imellem de to systemer. Forholdet imellem anlægsprisen i de to systemer er ca. 3:1, og importandelen for et naturgasdistributionsystem er ca. 10 pct., medens den for et fjernvarmesystem af Danske Fjernvarmeværkers Forening er oplyst til ca. 20 pct.

Kirsten Jacobsen (FP):

»Med hvilken lovhjemmel har ministeren indgået kontrakt med skorstensfejerlauget om kontrol af oliefyre?«

(Spm. nr. 105).

Begrundelse.

Der henvises til artikel i Vendsyssel Tidende for den 12. oktober 1978 med overskriften: Har skorstensfejerne investeret forgæves?

Besvarelse (27/10 78):

Boligministeren (Erling Olsen):

Boligministeriet har med hjemmel i lov nr. 610 af 14. december 1977 om ændring af

Til *boligministeren* (19/10 78) af:

[Boligministeren]

byggeloven den 6. september udstedt en bekendtgørelse om kontrolmålinger af visse fyringsanlæg og en instruks for skorstensfejer vedrørende kontrolmålinger af visse fyringsanlæg.

Ved den nævnte lov fik boligministeren hjemmel til »i forbindelse med udsendelse af vejledninger om energi-økonomisk drift og vedligeholdelse af varme- og ventilationsanlæg at fastsætte bestemmelser om udførelse af obligatoriske kontrolmålinger af sådanne anlægs driftstilstand, herunder bestemmelser om gebyrer for udførelse af kontrolmålinger«.

Det fremgår af lovens forarbejder – herunder Folketingets boligudvalgs betænkning af 29. november 1977 – at den foreslåede kontrol for små oliefyrs vedkommende var tænkt baseret på den under Justitsministeriet hørende skorstensfejerordning efter brandloven.

På dette grundlag har boligministeriet – bl.a. efter forhandling mellem de to skorstensfejerlaug – udarbejdet den nævnte bekendtgørelse og instruks om kontrolmålingerne af mindre oliefyringsanlæg. Inden udsendelsen er ordningens indhold skriftligt tiltrådt af de to skorstensfejerlaug. Bekendtgørelsen og instruksen er tilsendt Folketingets boligudvalg med boligministerens skrivelse af 20. september 1978.

Til *undervisningsministeren* (19/10 78) af:

Poulsgaard (FP):

»Hvilke kommentarer har ministeren til de presseforlydender, der siger, at ministeren er parat til at give de studerende kompensation for momsforhøjelsen på kantinepriser?«

(Spm. nr. 106).

Begrundelse.

Ministeren har bl.a. til Jyllands-Posten udtalt, at ministeren lytter til kritik og også tager hensyn til kritikken, bl.a. hvad angår U 90. Det er prisværdigt.

Men på den baggrund forekommer det ret fantastisk, at ministeren ikke vil lytte til de røster, der forlanger, at kantinepriserne i de offentlige institutioner kommer til at hvile i sig selv.

Spørgeren henleder ministerens opmærksomhed på, at jeg onsdag den 11. oktober d.å. havde et spørgsmål til indenrigsministe-

ren vedrørende samme sag. I sit svar til mig lovede indenrigsministeren, at han ville tage de tilskud til kantinepriserne, som det offentlige yder, op til forhandling med ministerens kollega finansministeren.

Det er derfor spørgerens håb, at de forlydender, der den 18. oktober 1978 fremsættes i bl.a. Jyllands-Posten om, at de studerende vil få kompensation for kantineomsen, kan afkræftes af ministeren.

Besvarelse (25/10 78):

Undervisningsministeren (Egon Jensen, fg.):

De presseforlydender, der hentydes til i spørgsmålet, har deres grundlag i en pressemeddelelse, undervisningsminister Ritt Bjerregaard udsendte den 17. oktober 1978. Jeg kan derfor bekræfte, at det er undervisningsministerens hensigt at yde de studerende kompensation for den stigning i kantinepriserne, som moms på kantinedriften har medført.

Undervisningsministeren agter at foretage en ekstrauddeling af stipendier fra Statens Uddannelsesstøtte, så snart visse beregninger foreligger, der belyser, hvilken kompensation det bliver muligt at yde de studerende. Det forventes, at udlodningen af ekstraløb vil kunne begynde i forbindelse med den månedlige anvisning pr. 1. december 1978.

Denne ordning har intet at gøre med de undersøgelser, der foregår i det af finansministeriet nedsatte kantineudvalg, som endnu ikke har afsluttet sit arbejde.

Til *indenrigsministeren* (19/10 78) af:

Alfred Hansen (DR):

»Er ministeren enig med kontorchef i Danmarks Statistik, cand. oecon. Henrik Munck om, at det 7., 8. og 9. ciffer i CPR-nummeret ikke er en statistisk oplysning?«

(Spm. nr. 107).

Begrundelse.

Kontorchef Henrik Munck, Danmarks Statistik, skrev i bladet Danske Kommuner nr. 15 – 27/7 1977 i en artikel om indsamlingen af CPR-numrene til Danmarks Statistik til brug for bistandslovsstatistikken bl.a.: Visenbjerg kommune og Alfred Hansen har ret i, at CPR-nummeret – ud over at give oplys-

[Alfred Hansen]

ninger om alder og køn – ingen statistisk værdi har i sig selv.

Besvarelse (27/10 78):

Indenrigsministeren (Enggaard):

Jeg har forelagt spørgsmålet for økonomiministeren, der har udtalt følgende:

»Som anført i spørgerens begrundelse for spørgsmålet drejer det sig om et citat fra en artikel, som kontorchef Henrik Munck, Danmarks Statistik, skrev i bladet Danske Kommuner nr. 15 – 27/7 1977 – om »Nødvendigheden af at anvende CPR-numre til bistandslovsstatistik«. Citatet er hentet ud af et afsnit med følgende ordlyd: »Vissenbjerg kommune og Alfred Hansen har ret i, at CPR-nummeret – ud over at give oplysning om alder og køn – ingen statistisk værdi har i sig selv. CPR-nummeret er derimod et meget vigtigt statistisk hjælpemiddel til 1) at muliggøre samling af oplysninger fra flere kilder og 2) at sikre, at den samme person kun tæles én og ikke flere gange«.

Set i denne sammenhæng og med den vigtige tilføjelse om CPR-nummerets betydning som statistisk hjælpemiddel til identifikation dækker udtalelsen Danmarks Statistiks synspunkt.

Såfremt spørgsmålet skulle have en baggrund i, at det fra visse sider er hævdet, at § 6 i loven om Danmarks Statistik ikke rummer hjemmel til indhentelse af ikke-statistiske oplysninger, kan der henvises til justitsministeriets notat af 13. juli 1978 om Danmarks Statistiks adgang til at forlange indberetning fra kommunerne om CPR-numre til brug ved bistandslovsstatistikken.

Efter gennemgang af forarbejderne til loven og folketingets behandling af selve lovforslaget anfører justitsministeriet i notatet, at »der er ikke bemærkninger, der kan tydes i retning af, at identifikationsoplysninger ikke kan kræves indberettet«.

Det kan tilføjes, at Danmarks Statistik også i tiden forud for lovens vedtagelse har gennemført statistiske undersøgelser bl.a. vedrørende socialstatistik baseret på indberetning af oplysninger med identifikationsoplysninger.«

Til indenrigsministeren (19/10 78) af:

Alfred Hansen (DR):

»Er ministeren enig i den konklusion, kontorchef, cand. oecon. Henrik Munck er kommet til i sin artikel i bladet Danske Kommuner nr. 15 – 27/7 1977 – om, at bistandslovsstatistikken kan laves uden brug af CPR-numre, men at det kun kan ske ved at pålægge kommunerne en forøget indberetningsbyrde?«

(Spm. nr. 108).

Begrundelse.

Hvis kontorchefen har ret heri, må det synes mærkværdigt, at ministeren agter at idømme nægterkommunerne bøder og eventuelt rejse erstatningssag på grund af »omkørsler« hos Danmarks Statistik. Det må være op til kommunerne selv at bedømme, om de vil påtage sig ekstrabyrder for at overholde bistandslovens regler om tavshedspligt.

Besvarelse (27/10 78):

Indenrigsministeren (Enggaard):

Spørgsmålet har været forelagt økonomiministeren, der har udtalt følgende:

»I det udvalg med deltagelse af repræsentanter for de sociale myndigheder og kommunerne, som afgav indstilling om den fremtidige klientstatistik på bistandslovens område, var der enighed om at basere statistikken på indberetning af personorienterede klientoplysninger for dermed at opfylde statistikbrugernes behov for en detaljeret statistik for bistandslovens område. Fra kommunal side blev det imidlertid samtidig forudsat, at systemet blev tilrettelagt på en sådan måde, at det begrænsede kommunernes administrative indberetningsbyrde mest muligt.

Som det fremgår af den af spørgeren citerede artikel, er statistiksystemet derfor indrettet således, at man endgår indberetning dels af oplysninger, der allerede findes registreret i administrative EDB-systemer (f.eks. CPR-registret), og dels af oplysninger, der er uændrede i forhold til tidligere indberetninger. Selv hvis kommunerne gennem en indberetningsbyrde, der er skønnet at ville være 3–4 gange større end den nuværende, skulle indberette disse oplysninger uden CPR-numre, ville det – som anført i artiklen – ikke være muligt for den enkelte kommune at indsamle oplysninger, der på samme måde som ved anvendelsen af CPR-numre kunne gøre det

[Indenrigsministeren]

muligt på landsplan at opgøre nettoantallet af klienter. Ligeledes ville det heller ikke uden CPR-numre være muligt at belyse lovens virkninger gennem opgørelser over til- og afgang af klienter sammenholdt med bistandens varighed over flere år.

En samtidig begrænsning af kommunernes indberetningsbyrde og en opfyldelse af statistikbehovet forudsætter derfor anvendelsen af en entydig og fælles identifikation for de oplysninger, der vedrører samme person. Da CPR-numrene er indført for at opfylde dette identifikationskrav, samtidig med at det i forvejen anvendes af kommunerne i forbindelse med administrationen af bistandsydelser, er statistiksystemet baseret på, at alle kommuner anvender CPR-nummeret i deres indberetninger.

På denne baggrund er den i spørgsmålet citerede udtalelse da også kun indledningen til et afsnit, hvori det efterfølgende hedder:

»Det er Danmarks Statistiks vurdering, at kun ved anvendelse af CPR-numre i bistandslovs-statistikken vil der være en realistisk mulighed for at tilvejebringe en forsvarlig statistik, som kan opfylde de formål, der er opsummeret i orienteringsskrivelsen af 16. marts 1977 til kommunerne om bistandslovs-statistikken.«

Til *undervisningsministeren* (19/10 78) af:

Mimi Jakobsen (CD):

»Med hvilken begrundelse er enkeltfagskurserne ved seminarierne oprettet ud over denne, at der har været et bredt ønske om at udfylde den på seminarierne opståede overkapacitet af lærerkræfter og lokaler, og mener ministeren, at disse kurser fungerer efter hensigten?«

(Spm. nr. 111).

Begrundelse.

Da det forlyder, at de enkeltfagsstuderendes eksamen ikke er kompetencegivende nogetsteds, at de studerende ikke efter endt eksamen kan videreuddanne sig på Danmarks lærerhøjskole, at de enkeltfagsstuderende diskrimineres i forhold til øvrige seminarierstuderende med hensyn til, at de førstnævnte selv må udrede udgifterne til undervisningsmaterialer, samt at de enkeltfagsstuderendes uddannelse yderligere besværliggø-

res ved, at de skal eksamineres i et stof, som ligger inden for grunduddannelsen, uden at de har adgang til at overvære denne, forekommer hensigten med disse kurser uklar.

Besvarelse (25/10 78):

Undervisningsministeren (Egon Jensen, fg.):

Reglerne om enkeltkursusordningen ved seminarierne er fastsat i cirkulære af 20. september 1978, der er udstedt i henhold til lov nr. 218 af 24. maj 1978. Ordningen svarer til den enkeltkursusordning, der allerede er etableret ved en række af de videregående uddannelser med henblik på, at der i princippet kan gives alle interesserede lejlighed til at modtage uddannelses tilbud. Ordningen giver et bredt udsnit af befolkningen mulighed for en fortsat eller tilbagevendende uddannelse, og denne mulighed er særlig stor på seminariområdet, fordi lærerseminarierne har så stor en geografisk spredning.

Da denne generelle enkeltkursusordning først har haft virkning fra 1. august 1978, vil det være for tidligt at udtale sig om, hvorvidt kurserne fungerer efter hensigten, men det skal dog tilføjes, at der i perioden 1975-1978 har været adgang til for lærere af alle kategorier at deltage i enkeltkurser på seminarierne, og det er ministeriets opfattelse, at der hos kursisterne i den forløbne periode har været tilfredshed med ordningen.

I begrundelsen for spørgsmålet er der fremsat nogle udtalelser, som ministeriet umiddelbart må stille sig uforstående over for. Det nævnes således, at enkeltfagsstuderende i modsætning til de lærerstuderende selv skal udrede udgifter til undervisningsmaterialer. Dette forhold er ikke ministeriet bekendt. Endvidere udtales det, at kursisternes uddannelse besværliggøres ved, at der skal eksamineres i et stof, som ligger inden for en uddannelse, som de ikke har adgang til at overvære. Af cirkulæret fremgår det, at enkeltkursusordningen omfatter alle fag og kurser. Kursisterne kan deltage i undervisningen, såfremt der er ledige pladser på holdet, og derfor vil den nævnte situation normalt ikke forekomme.

Til *ministeren for kulturelle anliggender* (19/10 78) af:

Kirsten Jacobsen (FP):

[Kirsten Jacobsen]

»Finder ministeren det i overensstemmelse med regeringens udtalelser om udvidede transmissionsmuligheder fra Det kgl. Teaters forestillinger, at Danmarks Radio er blevet nægtet transmission af »Elverhøj« på 150 års dagen for førsteopførelsen?»

(Spm. nr. 113).

Begrundelse.

Der henvises til brev fra programdirektør Hans Jørgen Jensen, Danmarks Radio, hvoraf bl. a. fremgår, at Det kgl. Teater definitivt har afvist enten at tillade direkte transmission fra teatret den 6. november i anledning af 150-året for førsteopførelsen eller at optage forestillingen forinden til udsendelse på jubilæumsdagen.

Da »Elverhøj« må betragtes som en national kulturskat, bør den derfor komme så mange teaterinteresserede som muligt til gode. Med i betragtning må også tages, at det har været en dyr forestilling at opsætte, og at det hidtil har været umuligt for mange at skaffe billetter til forestillingen på teatret, da der er udsolgt hus ved hver opførelse.

Derfor kan det ikke være rimeligt, at Danmarks Radio ikke vil være i stand til at transmittere forestillingen den 6. november.

Besvarelse (27/10 78):

Ministeren for kulturelle anliggender (Ivar Nørgaard, fg.):

Teaterchefen har efter en drøftelse med teatrets tilsynsråd meddelt mig, at teatret er af den opfattelse, at forestillingen den 6. november, hvor det er 150 år siden, at »Elverhøj« blev opført første gang, kan karakteriseres som en festforestilling. Teatret har derfor tilbudt Danmarks Radio at transmittere forestillingen direkte, idet teatret herved er gået ud fra, at de tekniske problemer vil blive løst, uden at teatrets øvrige forestillinger, herunder de kommende premierer, lider skade.

At forestillingen har karakter af en festforestilling, indebærer efter § 45, stk. 4, i ophavsretsloven, at transmissionen kan ske uden samtykke fra forestillingens instruktør og fra de i forestillingen medvirkende kunstnere.

Da transmission af festforestillinger sker uden væsentlige ændringer i lyssætningen, hvorved selve transmissionen får en reporta-

geagtig karakter, har teatret samtidig med afgivelsen af ovennævnte tilbud meddelt Danmarks Radio, at man afventer en henvendelse fra Danmarks Radio med henblik på en senere transmission i henhold til den i 1976 indgåede transmissionsaftale.

Den nævnte aftale sigter mod indtil seks transmissioner årligt, og i de 2 sæsoner, overenskomsten foreløbig har omfattet, har der været optaget 5 forestillinger i hver sæson. Ved overenskomstens indgåelse i 1976 var man både fra teatrets, det kunstneriske personales og Danmarks Radios side opmærksom på de problemer af både teknisk og kunstnerisk art, som overenskomsten ville indebære, hvorfor overenskomsten kan opsiges med 2 års varsel (dog tidligst til udgangen af teateråret 1980-81), bl. a. med henblik på ønsket om at kunne foretage de ændringer og justeringer, som de indvundne erfaringer måtte give anledning til.

Det kunstneriske personale ved teatret har nu opsagt aftalen til udgangen af 1980-81.

Forholdet mellem Det kgl. Teater og Danmarks Radio vil blive drøftet i det af ministeriet nedsatte målsætningsudvalg for Det kgl. Teater. Der kan herved ventes tilvejebragt et grundlag for de videre forhandlinger mellem teatret og Danmarks Radio om transmission fra Det kgl. Teater.

Det tilføjes, at teatret til opsætningen af »Elverhøj« har benyttet den gamle dekoration samt i videst muligt omfang de gamle kostumer, hvorved produktionsomkostningerne ved genopsætningen af forestillingen ikke vil overstige 100.000 kr., der er et relativt beskedent beløb til så stor en opsætning.

Til *indenrigsministeren* (20/10 78) af:

Alfred Hansen (DR):

»Vil ministeren oplyse antallet af kommuner, som på kommunalbestyrelsesmøder har vedtaget at udlevere socialklienternes CPR-numre til Danmarks Statistik til brug for bistandslovsstatistikken – herunder hvor mange der har udleveret under protest, og hvor mange der blot har udleveret numrene administrativt?»

(Spm. nr. 118).

Begrundelse.

[Alfred Hansen]

I debatten om udleveringen af CPR-numrene er det ofte blevet benyttet som argument mod nægterkommunerne, at hovedparten af kommunerne har indsendt de krævede oplysninger. For at bedømme vægten af dette argument er det nødvendigt at kende den anvendte procedure i kommunerne.

Der skal henvises til en AIM-meningsmåling i begyndelsen af oktober, som viste, at 56 pct. af befolkningen var imod kommunernes udlevering af CPR-numre, 23 pct. var for. Der er grund til at tro, at en lignende holdning ville være til stede i et flertal af kommunalbestyrelserne.

Besvarelse (27/10 78):

Indenrigsministeren (Enggaard):

Spørgsmålet har været forelagt økonomiministeren, der den 27. oktober 1978 til brug for besvarelsen har udtalt:

»Foruden de 9 kommuner, som Danmarks Statistik medio juni 1978 anmodede tilsynsrådene om at pålægge indsendelse af oplysninger om bistandslovs klienter påført CPR-numre, har 8 kommuner indsendt skemaer med mangelfulde CPR-numre, men efter returnering og forhandling med Danmarks Statistik ændret beslutning og tilbagesendt skemaerne med CPR-numre, mens 7 kommuner har indsendt skemaerne med CPR-numre ledsaget af skrivelser, hvori der er protesteret eller gjort indsigelser.

Danmarks Statistik er ikke i besiddelse af materiale, der mere eksakt kan belyse, i hvilket omfang spørgsmålet om udlevering af CPR-numre for bistandslovs klienter er blevet behandlet på møder i kommunalbestyrelserne.«

Jeg er heller ikke i besiddelse af yderligere oplysninger. I øvrigt går jeg ud fra, at størsteparten af landets kommuner – som naturligt er – har udleveret oplysningerne administrativt.

Supplerende besvarelse af skriftligt besvaret spørgsmål:

Første næstformand (Erlendsson):

Fra indenrigsministeren er modtaget supplerende besvarelse af et af medlem af folketinget Tove Jørgensen i forrige samling stillet spørgsmål (nr. 1102):

Til indenrigsministeren (7/8 78) af:

Tove Jørgensen (DKP):

»Finder ministeren, at det er foreneligt med modtagelsen af offentlige driftstilskud svarende til 100 pct. af driftsomkostningerne, at der på nogle af Blå Kors' behandlingshjem for alkoholskadede udøves en praksis, hvorved en mand og kvinde, der indleder et seksuelt forhold uden at være gift, bortvises fra hjemmet?«

(Spm. nr. 1102).

(Spørgsmålet med begrundelse er sammen med indenrigsministerens foreløbige besvarelse optrykt i folketingets forhandlinger 1977–78, sp. 12874).

Fortsat besvarelse (26/10 78):

Indenrigsministeren (Enggaard):

Driften af behandlingsinstitutioner for alkoholskadede varetages i henhold til lov om sygehusvæsenet af amtskommunerne, der kan indgå aftale med en privat institution eller forening om driften af sådanne behandlingsinstitutioner. Ved aftalen oprettes en vedtægt, hvori der gives regler om sammensætning af en bestyrelse eller et tilsynsråd og om disses kompetence.

Behandlingsinstitutionerne, der drives i medfør af sygehusloven, omfatter ambulatorier og behandlingshjem (beregnet for indlagte). Hovedvægten i behandlingen af alkoholpatienter lægges på den ambulante behandling.

Herudover behandles alkoholpatienter i vidt omfang på psykiatriske sygehuse og afdelinger samt på almindelige (somatiske) sygehuse.

Også en række institutioner oprettet i medfør af bistandsloven indgår i behandlingsstrukturen. Det drejer sig om forsorgshjem, plejehjem, amtsungdomscentre og beskyttede pensionater m. v.

Blå Kors har for tiden overenskomst med forskellige amtskommuner om driften af i alt 8 institutioner: 4 behandlingshjem, 2 plejehjem, 1 beskyttet pensionat og 1 ambulatorium.

Blå Kors' landskontor har over for indenrigsministeriet oplyst, at organisationen ingen interesse har i at begrænse menneskers frihed ud over den begrænsning, som behandlingsarbejdet og hensynet til det enkelte hjem

[Indenrigsministeren]

beboere kræver. Da der efter Blå Kors' opfattelse ofte opstår problemer efter udskrivningen, og da det ofte går således, at såfremt den ene i et parforhold begynder at drikke, rives den anden med, må der af institutionernes personale advares mod, at to mennesker med alkoholproblemer slår sig sammen som par umiddelbart efter udskrivningen.

Århus amtsråd, der har indgået aftale med Blå Kors om behandlingshjemmet Egåhus samt anvendt Skannerup plejehjem, har fremsendt redegørelser fra de 2 institutioner til indenrigsministeriet og anført, at det heraf fremgår, at der i den sag, som har givet anledning til forespørgslen, ikke har været tale om bortvisning fra Egåhus, men om en overflytning efter eget ønske til Blå Kors' behandlingshjem i Tåstrup på baggrund af en samtale mellem ledelsen og patienten, hvor ledelsen frarådede fortsættelsen af forholdet og omtalte, at fortsættelse kunne medføre bortvisning. Heller ikke på Skannerup plejehjem har der været tale om en bortvisning.

Københavns, Ringkøbing og Sønderjyllands amtsråd, der har overenskomster med Blå Kors om organisationens øvrige 3 døgninstitutioner for både kvindelige og mandlige alkoholpatienter, har oplyst, at der heller ikke på disse har været bortvist patienter på grund af pardannelse.

Det fremgår af institutionernes udtalelser, at man alle steder påpeger over for patienterne, at alkoholister er dårlige til at støtte hinanden. Der synes dog at være en vis forskel i, hvor kraftigt man advarer, og om man tilkendegiver, at fortsættelse af et parforhold kan medføre bortvisning.

I visse af Blå Kors-hjemmenes ordensreglementer er der under hensyn til den ro og orden, der efter Blå Kors' opfattelse må være på et sådant hjem, regler om, at kvinder og mænd ikke må opholde sig på hinandens værelser fra kl. 22 til kl. 8. Reglerne er godkendt af beboergruppen, idet de er drøftet ved et møde mellem personale og beboere.

Behandlingshjemmet Egåhus har oplyst, at beboerne mundtligt får besked om, at man ikke på behandlingshjemmet kan acceptere dannelse af parforhold. En skriftlig formulering af dette vil ifølge institutionen blive medtaget i førstkommande genoptryk af vejledningen til patienterne. Århus amtsråd har oplyst, at dets repræsentanter i tilsynsrådet for Egåhus vil tage spørgsmålet om en lem-

pelse af ordensreglerne op til drøftelse med hjemmets ledelse.

Sundhedsstyrelsen har på baggrund af udtalelserne fra Blå Kors om, at restriktionerne skyldes behandlingsmæssige årsager, bl. a. anført, at alkoholikerens situation i mange tilfælde vil være domineret af problemet ensomhed, afbrudte parforhold, tilbagetrækning fra familie m. v., som er en følge af den nedadgående sociale kurve. I de behandlingsmæssige betragtninger må derfor indgå »behandling« af ensomhedsbegrebet, hvilket erfaringsmæssigt er en vanskelig opgave, fordi den følelsesmæssige kontakt, som en patient ønsker og forlanger, ikke kan gives af det professionelle personale uanset dettes menneskelige varme i det enkelte tilfælde. I ambulans alkoholbehandling opfatter man pardannelse som ønskværdig indtil det nødvendige, hvis man skal nå målet: patientens mulighed for styring af alkoholproblemet og den sociale gentilpasning. Efter sundhedsstyrelsens formening kan en anden regel næppe gælde for stationær behandling på et behandlingshjem. En modsat opfattelse forudsætter, at man har mulighed for at graduere vurderingen af andre menneskers samlede sjælelige og sociale kvaliteter og at skride ind med en massiv negativ vurdering. En enkelt faktor af betydning er, at det næppe står i noget menneskes magt at analysere et parforholds fulde indhold og betydning – det er det end ikke for en partner i de parforhold, som den enkelte selv frit etablerer.

Det kan næppe være af større betydning, at man har erfaring for, at nogle patienter har mange eller dog flere forliste parforhold bag sig, idet dette blot illustrerer den umådelig vanskelige sociale situation, de pågældende befinder sig i. Behandlingshjemmet bør efter sundhedsstyrelsens opfattelse i en sådan situation tage problemet op med parret på en naturlig måde.

Indenrigsministeriet har orienteret Blå Kors og samtlige amtskommuner om ovenstående.

Bortfaldet spørgsmål:

Første næstformand (Erlendsson):

Det er meddelt mig, at spørgsmål nr. 98, der var stillet af Bernhard Baunsgaard til socialministeren, den 26. oktober er taget

[Første næstformand]

tilbage af spørgeren. Spørgsmålet, der dermed er bortfaldet, var sålydende:

Til *socialministeren* (17/10 78) af:

Bernhard Baunsgaard (RV):

»Har ministeren taget stilling til ønsket af 15. september 1978 fra bestyrelsen for Kommunernes Landsforening om at nedsætte en arbejdsgruppe til at gennemgå bestemmelserne om offentligt ansattes tavshedspligt, og vil ministeren i bekræftende fald oplyse om udvalgets sammensætning og om dets opgave?«
(Spm. nr. 98).

Begrundelse.

Når Kommunernes Landsforening henvendte sig til socialministeren, var det, fordi man især ønskede en gennemgang af tavshedspligten for politikere og offentligt ansatte, der beskæftigede sig med sociale forhold i kommunerne.

I udtalelsen fra bestyrelsen for Kommunernes Landsforening blev der peget på, at den nuværende tavshedspligt virkede urimelig såvel for kommunalpolitikere som for de offentligt ansatte, der ofte var udelukket fra at kunne deltage i en diskussion om virkningen af de sociale love og bestemmelser også på mere principielt niveau, samt på, at offentligheden gennem de gældende bestemmelser for tavshedspligt ikke får tilstrækkelig oplysning om alle sider af de problemer, der rejses.

Den sidste sag på dagsordenen var:

4) *Forespørgsel til justitsministeren:*

Forespørgsel af Ninn-Hansen (KF), Hagen Hagensen (KF) og Palle Simonsen (KF):

»Hvilke omgående forholdsregler agter ministeren at træffe for at hindre, at der i områder i Christiania foregår optrappet handel med farlige – såkaldt hårde – narkotika, og finder ministeren, at det kan forsvares at opretholde områder med beboelse i Christiania, hvor der foregår grov kriminalitet?«

(Forespørgsel nr. IV. Anmeldt 12/10 78. Fremme af foresp. vedt. 18/10 78).

Forhandling

Ninn-Hansen (KF):

Den forespørgsel, det konservative folkeparti har stillet, vedrører forhold, som man i hvert fald for nogle år siden ikke ville regne med kunne forekomme herhjemme, og i det hele taget forhold, der ikke kunne finde sted i en retsstat. Det er altså et dybt alvorligt spørgsmål, vi rejser med denne forespørgsel.

Jeg er overbevist om, at enhver, der har at gøre med at sikre borgerne, først og fremmest at sikre de svage, vil gøre, hvad der er muligt for at hindre en videreudvikling af dette. Først og fremmest må man henvende sig til landets regering i en sådan situation og i særlig grad til den person, der har ansvaret for at beskytte unge imod internationale forbryderbander.

For at få klarlagt – og det håber jeg vi kan gøre igennem denne forespørgsel – hvilke foranstaltninger der er de rigtige, må vi kende grundlaget. Derfor anmoder jeg justitsministeren om straks at tage stilling til, hvilke foranstaltninger vi kan regne med eller ikke kan regne med.

Det første spørgsmål i den forbindelse er: ønsker regeringen, at Christiania skal bestå? Er det regeringens opfattelse, at den dagsorden, der blev vedtaget den 8. februar 1978, skal blive bestående, således at Christiania skal virke godt to år endnu? Dette spørgsmål må vi have besvaret for at komme videre.

Jeg kan også spørge på en anden måde: statsministeren svarede hr. Voigt den 17. oktober på et spørgsmål, han havde stillet om det samme, og statsministeren svarede dengang: som bekendt vedtog folketinget den 8. februar 1978 en dagsorden, der indebærer, at en hidtidig benyttelse af Christiania under visse forudsætninger skal fortsætte, indtil en godkendt lokalplan kan iværksættes. Der er ikke for mig fremkommet sådanne oplysninger om udviklingen på Christiania, at denne dagsorden bør søges ændret. Det er en klar udtalelse fra statsministeren, men vi må vide, hvor vi er henne, og derfor må vi straks høre fra justitsministeren: er det regeringsudtalelse? Er det regeringens standpunkt?

Dernæst anmoder jeg justitsministeren om i sit svar nu at tage stilling til den situation, der er opstået på Christiania i går. Den er beskrevet i bladene i dag. Det er en situation, hvor man spærrer politiet inde, hvor et stort antal mennesker går løs på de politifolk, der